

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

MAPĂ DE HOTĂRÂRI

**INFRAȚIUNI PRIVIND CORUPȚIA ȘI CRIMINALITATEA
ECONOMICĂ – FINANCIARĂ**

2009

INFRAȚIUNI PRIVIND CORUPȚIA

Luare de mită. Săvârșirea faptei de către un funcționar cu atribuții de control

Luarea de mită se încadrează în prevederile art. 254 alin. (2) C. pen., referitoare la săvârșirea faptei de către un funcționar cu atribuții de control, dacă această categorie de atribuții ale funcționarului rezultă din fișa postului sau din dispoziții legale, iar pretinderea ori primirea de bani sau alte foloase care nu i se cuvin, acceptarea promisiunii unor astfel de foloase ori nerespingerea acestora se realizează în exercitarea atribuțiilor de control, în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini sau a întârzia îndeplinirea unui act privitor la atribuțiile de control.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 4976 din 24 octombrie 2007

Prin sentința penală nr. 1 din 4 ianuarie 2007, Tribunalul Covasna, în baza art. 254 alin. (1) C. pen. raportat la art. 6 și art. 8 din Legea nr. 78/2000, modificată, a condamnat pe inculpatul T.I.

Prima instanță a reținut, în esență, că, în calitate de director general și președinte al consiliului de administrație la societatea comercială C., inculpatul a pretins și primit suma de 20.000 de euro de la martorul denunțator B.M. pentru a fi de acord cu semnarea actelor de vânzare a unui imobil, pe care acesta din urmă îl folosea în calitate de chirie.

Prin decizia penală nr. 85 din 4 mai 2007, Curtea de Apel Brașov a admis apelul declarat de inculpat, desființând hotărârea atacată cu privire la individualizarea judiciară a pedepsei, și a respins apelul declarat de procuror.

În termen legal, împotriva acestor hotărâri a declarat recurs, între alții, procurorul, susținând greșita încadrare a faptei în dispozițiile art. 254 alin. (1) C. pen., atâta timp cât inculpatul era director general la momentul comiterii faptei și, în această calitate, avea atribuții de control, aspect sub care erau îndeplinite condițiile art. 254 alin. (2) C. pen.

În ce privește încadrarea juridică greșită a faptei în dispozițiile art. 254 alin. (1) C. pen. (critică susținută de procuror și analizată conform art. 385⁹ alin. 1 pct. 17 C. proc. pen.) se impun a fi făcute următoarele precizări:

Este adevărat că, potrivit art. 254 alin. (2) C. pen., săvârșirea infracțiunii de luare de mită de către un funcționar cu atribuții de control constituie o condiție agravantă.

Prin expresia „atribuții de control”, al cărui conținut nu este explicat în Codul penal, trebuie înțeleasă, potrivit sensului acceptat al unor cuvinte

uzuale, o activitate complexă de verificare și analiză a unor situații sau sectoare în vederea urmării evoluției acestora și care se desfășoară pentru moment ori periodic în baza unor sarcini și atribuții concrete, menționate expres în fișa postului sau în lege.

În raport cu calitatea inculpatului de director general și președinte al consiliului de administrație al societății, îi puteau reveni atribuții de valorificare a actelor de control încheiate de cenzorii unității sau de alte organisme cu atribuții de control, prin lege sau prin fișa postului, ori responsabilități pe linia producției și execuției.

Procurorul nu a indicat, în acest sens, nici fișa postului, nici alte acte legale din care să rezulte atribuții de control pentru inculpat în calitatea avută.

Mai mult, agravanta din alin. (2) al art. 254 C. pen. are în vedere pe funcționarul cu atribuții de control, care, în exercitarea acestora, pretinde sau acceptă bani ori foloase necuvenite, tocmai pentru a nu îndeplini un act legal legat de exercitarea atribuțiilor de control, condiție care nu este realizată în cauză și pentru care încadrarea juridică a faptei este corectă.

În consecință, în temeiul art. 385¹⁵ pct. 1 lit. b) C. proc. pen., recursul a fost respins ca nefondat.

Luare de mită. Primire de foloase necuvenite. Infrațiune continuată și infrațiuni concurente.

Fapta inculpatului care, în calitate de medic primar chirurg la secția de chirurgie din cadrul Spitalului A, a pretins și a primit sume de bani în lei sau valută și alte bunuri de la diverși pacienți pentru a efectua intervenții chirurgicale sau a primit asemenea sume de bani și bunuri după efectuarea operațiilor constituie atât infrațiunea de luare de mită prevăzută și pedepsită de art. 254 alin. 1 C. pen. cu aplicarea art. 41 alin. 2 C. pen., cât și infrațiunea de primire de foloase necuvenite prevăzută și pedepsită de art. 256 alin. 1 C. pen. cu aplicarea art. 41 alin. 2 C. pen., aflate în concurs.

Curtea de Apel Oradea, decizia penală nr. 106/A/2.10.2007

Prin sentința penală nr. 213/8 mai 2007 Tribunalul Satu Mare a dispus în baza art. 334 C. proc. pen. schimbarea încadrării juridice dată faptelor reținute în sarcina inculpatului F.O. prin rechizitoriul Parchetului de pe lângă Tribunalul Satu Mare din infrațiunea de luare de mită prevăzută și pedepsită de art. 254 alin. 1 C. pen. cu aplicarea art. 33 lit. a C. pen. și primire de foloase necuvenite prevăzută și pedepsită de art. 256 alin.1 C. pen. cu aplicarea art. 41 alin. 2 C. pen., ambele cu aplicarea art. 33 C. pen.; în baza art. 254 alin. 1 C. pen. cu aplicarea art. 41 alin. 2 C. pen. a fost condamnat inculpatul F.O. la o pedeapsă de 4 ani închisoare și 2 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art.64 lit.a și b C. pen., în baza art. 256 alin. 1 C. pen. cu aplicarea art. 41 alin. 2 C. pen. fiind condamnat inculpatul la o pedeapsă de 1 an închisoare.

În baza art. 33 și art. 34 C. pen. s-a dispus ca inculpatul să execute pedeapsa cea mai grea de 4 ani închisoare și 2 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a și b C. pen.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de fond a reținut că inculpatul F.O., în calitate de medic primar chirurg la secția chirurgie din cadrul Spitalului A., în perioada anilor 2003-2004, a pretins și primit sume de bani în lei și valută și alte bunuri pentru a efectua intervenții chirurgicale sau a primit asemenea sume și bunuri după efectuarea operației de la un număr de 24 persoane.

În rechizitoriul întocmit de organele de urmărire penală s-a reținut că faptele inculpatului F.O. care în calitate de funcționar, în mod direct a pretins și primit de la un număr de 24 persoane sume de bani și bunuri care nu i se cuvin, în scopul de a îndeplini un act privitor la îndatoririle sale de serviciu, constituie infracțiunea de luare de mită prevăzută de art. 254 alin.1 cu aplicarea art. 33 lit. a C. pen. (pct. 1-3, 5, 7-14, 16-27) și faptele aceluiași inculpat, care în calitate de funcționar a pretins și primit în mod direct diverse sume de bani după ce a îndeplinit un act în virtutea funcției sale și la care era obligat în temeiul acesteia, constituie infracțiunea de primire de foloase necuvenite prevăzută de art. 256 alin. 1 C. pen. cu aplicarea art. 33 lit. a C. pen. (pct. 4, 6 și 15).

Raportat la aceste încadrări juridice instanța a constatat că faptele au fost comise la intervale diferite de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții infracționale, fiind vorba de acțiuni sau inacțiuni care prezintă fiecare în parte conținutul aceleiași infracțiuni (este vorba de perioada aprilie – octombrie 2004), motiv pentru care a dispus schimbarea încadrării juridice în modalitatea arătată mai sus.

Împotriva acestei hotărâri a formulat apel inculpatul F.O. solicitând schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina sa din infracțiunea de luare de mită prevăzută și pedepsită de art. 254 alin. 1 C. pen. cu aplicarea art. 41 alin. 2 C. pen. și primire de foloase necuvenite prevăzută și pedepsită de art. 256 alin. 1 C. pen. cu aplicarea art. 41 alin. 2, ambele cu aplicarea art. 33-34 C. pen. într-o singură infracțiune prevăzută și pedepsită de art. 256 alin. 1 C. pen. cu aplicarea art. 41 alin. 2 C. pen., achitarea sa ori aplicarea unei pedepse orientate spre minimul special prevăzut de lege și suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În motivarea apelului formulat s-a arătat că nu s-a dovedit că inculpatul ar fi condiționat internarea și operarea pacienților de primirea unor sume de bani, astfel că în sarcina sa se poate reține cel mult săvârșirea infracțiunii de primire de foloase necuvenite în formă continuată.

Apelul inculpatului este nefondat.

Astfel, din declarațiile martorilor audiați în cauză a rezultat cu certitudine că inculpatul F.O. a solicitat sume de bani și bunuri unui număr de 24 persoane înainte de efectuarea operațiilor, o parte din ele fiind primite înainte de operații, iar altele după efectuarea operațiilor. Acest lucru nu are relevanță întrucât infracțiunea de luare de mită se consumă în momentul în care se pretinde folosul și nu în acela în care este primit, fiind suficientă simpla pretindere a folosului, predarea banilor putând să aibă loc ulterior sau putând chiar să nu se realizeze; luarea de mită consumându-se în momentul

pretinderii banilor, orice activitate ulterioară acestui moment nu are nici o influență asupra acestei infracțiuni.

Împotriva acestei hotărâri a formulat recurs inculpatul F.O., recurs admis de Î.C.C.J. prin decizia penală nr. 534/2008 care a casat în parte cele 2 hotărâri, reducând pedeapsa aplicată inculpatului de la 4 ani la 3 ani și dispunând suspendarea sub supraveghere a executării acesteia.

Luare de mită. Înșelăciune. Distincție

Pretinderea de către un funcționar aflat în exercițiul atribuțiilor de serviciu a unor sume de bani sau alte foloase necuvenite, pentru a nu îndeplini sau a îndeplini în mod defectuos atribuțiile de serviciu, chiar în cazul în care starea de fapt prezentată denunțătorului – subiect pasiv al infracțiunii de dare de mită – nu este reală, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de luare de mită și nu pe cele ale infracțiunii de înșelăciune.

Tribunalul Arad, sentința penală nr. 405 din 19 decembrie 2007

Prin sentința penală nr. 405/19.12.2007, pronunțată de Tribunalul Arad în dosarul nr. 1388.1/108/2005, în temeiul prevederilor art. 254 alin. 2 C. pen., pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită, inculpata L.A. a fost condamnată la pedeapsa principală de 3 ani închisoare, iar în temeiul prevederilor art. 26 C. pen. raportat la prevederile art. 254 alin. 2 C. pen., pentru săvârșirea infracțiunii de complicitate la luare de mită, inculpatul I.E. a fost condamnat la pedeapsa principală de 3 ani închisoare, ambilor inculpați aplicându-li-se și pedeapsa complementară a interzicerii exercițiului drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a, b și c C. pen., cu excepția dreptului de a alege, pe o perioadă de 3 ani, după executarea pedepsei principale. A fost confiscată suma de 75 euro și s-a constatat că suma de 650 euro a fost restituită denunțătorului I.B.

Pentru a pronunța această sentință penală, instanța de fond a reținut următoarele:

Cei doi inculpați au avut calitatea de controlori de trafic la Punctul de Control Trecere Frontieră „A”, fiind angajați ai Agenției de Control și Încasare „A” din cadrul Direcției Regionale de Drumuri și Poduri.

În conformitate cu fișa postului și a anexelor la aceasta, printre atribuțiile de serviciu erau și cele privind completarea și eliberarea documentelor de înregistrare a datelor, în vederea utilizării și taxării transportului, inclusiv autorizațiile speciale de transport, și de a încasa taxele calculate pentru autovehiculele de transport marfă cu o capacitate de transport mai mare de 1,5 tone, precum și de a constata contravențiile și aplica sancțiuni contravenționale pentru nerespectarea prevederilor O.G. nr. 15/2002.

La data de 2 noiembrie 2004, martorul B.P., șofer angajat la SC „B” SRL al cărei administrator era denunțatorul I.B., s-a prezentat la Vama A pentru introducerea în țară a unui excavator încărcat într-un autotrailer cu remorcă; după operațiunile de măsurare și cântărire efectuate de către inculpatul I.E. și martorul R.I., inculpata L.A. a pretins de la martorul B.P. suma de 300 euro, în afara taxei stabilită la 171 euro, inculpatul spunând martorului că, în realitate, suma datorată drept taxă este de 1700 euro, plata de către martor, în afara taxei legale, a sumei de doar 300 euro, reprezentând un favor, un serviciu făcut acestuia; urmare discuției telefonice realizată de martorul B.P. și patronul societății, denunțatorul I.B., precum și dintre acesta și inculpata L.A., martorul B.P. a achitat taxa legală de 171 euro și a dat inculpatei L.A. suma de 150 euro, urmând ca diferența de 150 euro să o achite inculpatei peste câteva zile, când ieșea din țară cu un alt transport.

La data de 6 noiembrie 2004, la ieșirea din țară prin vama A, martorul B.P. însoțit de martorul C.P. a fost contactat de inculpata L.A., care i-a solicitat suma totală de 650 euro, din care suma de 150 euro reprezenta diferența neachitată de la primul transport și 500 euro pretinsă pentru depășirea greutății transportată la cel de-al doilea transport, deși în realitate nu se datora nici o taxă legală.

Martorul B.P. a înștiințat-o pe inculpată că nu posedă această sumă și a intermediat o convorbire telefonică a inculpatei cu administratorul – denunțator I.B., în cadrul căreia denunțatorul i-a solicitat să permită ieșirea din țară a transportului, angajându-se că se prezintă el pentru a-i da inculpatei suma de 650 euro, angajament pe care aceasta l-a acceptat, însă a reținut pașaportul martorului C.P., care urma să fie înmănat denunțatorului odată cu primirea banilor.

Aceste pretenții l-au determinat pe patronul I.B. să denunțe fapta organelor de urmărire penală.

Discuțiile telefonice realizate ulterior de inculpata L.A. și denunțatorul I.B. au stabilit ca banii să fie predați inculpatului I.E., în dimineața zilei de 8 noiembrie 2004 la restaurantul „P” din Arad, când organele de urmărire penală au găsit asupra inculpatului I.E. suma de 650 euro.

Coroborând probele administrate în cauză, instanța de fond a reținut vinovăția inculpaților, a înlăturat concluziile apărării privind schimbarea încadrării juridice a faptei din infracțiunea de luare de mită în infracțiunea de înșelăciune și a aplicat acestora pedeapsa principală de câte 3 ani închisoare și pedeapsa complementară a interzicerii exercițiului drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a (exceptând dreptul de „a alege”), lit. b și lit. c C. pen.

Împotriva acestei sentințe penale a declarat apel inculpata L.A., apel pe care l-a retras, astfel că sentința a rămas definitivă.

În cauză, funcția ocupată de inculpați și atribuțiile de serviciu ale inculpaților nu permit încadrarea juridică în dispozițiile art. 254 alin. 2 C. pen., ci în dispozițiile art. 254 alin. 1 C. pen., controlorii de trafic din punctele de control trecere frontieră neexercitând atribuții de control, care se exercită pe cale ierarhică.

Luare de mită. Elemente constitutive.

Fapta inculpatului - agent în cadrul poliției rutiere - de a pretinde, în timp ce se afla în exercitarea atribuțiilor de serviciu împreună cu colegul său al cărui acord tacit l-a avut, de la martorul denunțator, o anumită sumă de bani, pentru a nu îndeplini acte privitoare la îndatoririle lor de serviciu, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de luare de mită prevăzută de art. 254 alin. 1 C. pen. raportat la art. 6 și 7 alin. 1 din Legea 78/2000; apare fără relevanță în speță împrejurarea că cei doi inculpați nu au precizat exact martorului denunțator și prietenilor acestuia dacă prin conduita adoptată lasă neconstatăută și respectiv nesancționată o contravenție sau o infracțiune, atâta timp cât inculpații aveau ca atribuții de serviciu atât constatarea și sancționarea contravențiilor, cât și constatarea faptelor care întrunesc conținutul constitutiv al infracțiunilor, iar martorul denunțator cunoștea această împrejurare.

Curtea de Apel Brașov, Secția penală și pentru cauze cu minori, decizia penală nr. 10/A/2008

Prin sentința penală nr. 516/S/10.10.2007 pronunțată de Tribunalul Brașov a fost condamnat inculpatul O.F. în baza art. 6 și 7 alin 1 din Legea 78/2000 raportat la art. 254 alin. 1 C. pen. la pedeapsa de 3 ani închisoare și 5 ani pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzută de art. 64 alin 1 lit. c C. pen., respectiv dreptul de a ocupa o funcție sau de a exercita o profesie ori de a desfășura o activitate de natura aceleia de care s-a folosit în comiterea infracțiunii, pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită.

În baza art. 6 și art. 7 alin. 1 din Legea 78/2000 raportat la art. 254 alin. 1 C. pen., a fost condamnat inculpatul S.I. la o pedeapsă de 3 ani închisoare și la pedeapsa complementară a interzicerii dreptului prevăzut de art. 64 lit. c C. pen., respectiv a dreptului de a ocupa o funcție sau de a exercita o profesie ori de a desfășura o activitate de natura aceleia de care s-a folosit în comiterea prezentei infracțiuni, pe o durată de 5 ani, pentru comiterea infracțiunii de luare de mită.

S-a aplicat ambilor inculpați și pedeapsa accesorie prevăzută de art. 64 lit. a teza a doua și lit. b C. pen., iar în baza art. 86¹ și art. 86² C. pen. s-a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, pe un termen de încercare de 8 ani.

Conform art. 71 alin. 5 C. pen. s-a suspendat executarea pedepselor accesorii aplicate; pe durata termenului de încercare, instanța a obligat pe ambii inculpați să se supună următoarelor măsuri de supraveghere: să se prezinte la Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul Brașov, în cazul inculpatului O.F. și cel de pe lângă Tribunalul Argeș, în cazul inculpatului S.I., conform datelor fixate de aceste instituții; să anunțe, în prealabil, orice schimbare de domiciliu, reședință sau locuință și orice deplasare care depășește 8 zile, precum și întoarcerea; să comunice și să justifice schimbarea locului de muncă; să comunice informații de natură a putea fi controlate mijloacele lor de existență.

Pentru a pronunța această hotărâre prima instanță a reținut următoarele:

În seara zilei de 27 ianuarie 2007, în timp ce se aflau în exercitarea atribuțiilor de serviciu inculpații O.F. și S.I., agenți în cadrul poliției rutiere, au fost sesizați de un echipaj de poliție al Municipiului P. care efectua patrula în acea zonă, echipaj format de martorii B.M. și R.E și care au constatat că, în parcare din fața cabanei „FN”, un tânăr aflat la volanul autoturismului Dacia 1300, înmatriculat sub numărul XX-YY-ZZZ, a efectuat câteva manevre în parcare după care a părăsit rapid zona, astfel că s-a pornit în urmărirea acestuia; de asemenea, martorul B.M. a comunicat echipajului de la poliția rutieră că a văzut că la volanul autoturismului se afla un tânăr care avea pe cap o căciulă neagră cu alb, iar când au găsit staționată mașina tinerilor pe scaunul șoferului se afla alt tânăr. În plus, cei doi tineri care au fost de acord să prezinte actele de identitate consumaseră băuturi alcoolice.

Urmare a sesizării primite, echipajul poliției rutiere s-a deplasat la fața locului, a primit actele de identitate reținute de colegii lor de la cei doi tineri, după care martorii B.M. și R.E. au părăsit zona.

În acest context, inculpatul O.F., în timp ce se afla în exercitarea atribuțiilor de serviciu împreună cu S.I. - ambii având calitatea de agenți în cadrul Poliției Rutiere - a pretins de la martorul denunțator F.M. suma de 1000 RON pentru a nu îndeplini acte privitoare la îndatoririle lor de serviciu; martorul a promis plata acestei sume de bani pentru a nu se încheia vreun act constatator cu consecințe juridice pentru denunțator și ambii inculpați au acceptat promisiunea banilor; pentru că tinerii nu aveau suficienți bani la ei și nu au reușit să facă rost de banii necesari nici până la terminarea turei echipajului de poliție, s-a convenit ca aceștia să fie predați a doua zi într-un loc pe care inculpatul S.I. îl va comunica martorului denunțator prin telefon; permisul de conducere al martorului denunțator a rămas la inculpatul S.I. care a trimis la data de 28.01.2007 un prieten (martorul C.M.) pentru a prelua banii preinși de la denunțator și a restitui

denunțatorului permisul de conducere reținut ca o garanție a plății; după ce martorul C.M. a restituit permisul martorului denunțator și a primit banii, a fost reținut de către organele de poliție care fuseseră sesizate de martorul denunțator în ziua de 28.01.2007.

Banii primiți de martorul C.M. au fost predați organelor de poliție și ulterior martorului denunțator F.V.

Împotriva acestei sentințe a formulat apel Parchetul de pe lângă Tribunalul Brașov, criticând-o pentru netemeinicie atât sub aspectul cuantumului pedepselor aplicate celor doi inculpați – apreciate de Ministerul Public nejustificat de blânde în raport cu modul concret de comitere al faptelor și gradul de pericol social ridicat al infracțiunilor comise de inculpați – cât și a modalității de executare stabilite de către prima instanță, respectiv suspendare sub supraveghere – care, conform aceleiași apelant, nu este în măsură să conducă la atingerea scopului prevăzut de art. 52 C. pen., impunându-se executarea pedepselor aplicate în regim privativ de libertate.

Împotriva aceleiași hotărâri au formulat apel inculpații O.F. și S.I. care au criticat sentința atacată pentru nelegalitate și netemeinicie solicitând desființarea ei, iar în cadrul rejudecării pronunțarea unei noi hotărâri legale și temeinice prin care să se dispună achitarea lor în temeiul art.11 pct. 2 lit. a raportat la art. 10 lit. b C. proc. pen.

În dezvoltarea motivelor de apel inculpații au arătat în esență că nu se fac vinovați de săvârșirea infracțiunilor reținute în sarcina lor.

Analizând sentința penală atacată de către parchet și inculpați pe baza actelor și lucrărilor dosarului, instanța de apel a constatat că acesta este nefondat pentru următoarele considerente:

Prima instanță a analizat și a coroborat întregul material probator administrat în cauză și a stabilit pe baza acestuia o stare de fapt corectă.

Instanța de fond a dat o corectă încadrare juridică faptelor reținute în sarcina inculpaților, reținând în mod judicios că în speță este întrunit conținutul constitutiv al infracțiunilor prevăzute de art. 6 și 7 alin. 1 din Legea 78/2000 raportat la art. 254 alin. 1 C. pen., fiind de asemenea întrunite condițiile pentru tragerea la răspundere penală a inculpaților.

Criticile aduse de inculpați sentinței penale atacate, sub aspectul greșitei stări de fapt reținute de către prima instanță și a lipsei elementelor constitutive ale infracțiunilor de luare de mită pentru care s-a pronunțat o soluție de condamnare a inculpaților de către prima instanță, sunt nefondate; de altfel, toate aceste critici aduse în apel sentinței penale atacate au fost prezentate verbal în fața primei instanțe cu ocazia dezbaterilor, sub forma concluziilor, iar prima instanță a analizat detaliat fiecare apărare a

inculpaților, dezvoltând motivat considerentele pentru care nu a îmbrățișat tezele susținute de inculpați.

Nu se poate reține de către instanța de apel că în speță activitatea infracțională desfășurată de către inculpați nu s-ar circumscrie conținutului constitutiv al infracțiunilor de luare de mită, astfel cum s-a susținut de către apărare; latura obiectivă a acestor infracțiuni a fost dovedită cu întregul material probator administrat în cauză; declarațiile părții vătămate F.V. care arată că i s-a pretins mită de către inculpatul O.F. pentru a nu i se întocmi dosar penal martorului A.C. sau a nu fi sancționat el contravențional cu amendă și suspendarea permisului de conducere) se coroborează cu cele ale martorilor D.C. (care confirmă pretinderea de către inculpatul O.F. a banilor pentru a nu-i face dosar penal martorului A.C. pentru conducere fără permis și sub influența băuturilor alcoolice), D.M. (care în același context l-a auzit pe O.F. spunând că „sunt datori cu o cinste de zile mari” – el înțelegând că situația se va rezolva fără vreo sancțiune gravă – iar apoi imediat martorul denunțator F.V. le-a comunicat că trebuie să plătească suma de 1000 RON pentru acest lucru) și A.C.(căruia martorul denunțator i-a comunicat imediat după întâlnirea cu polițiștii că trebuie să le plătească acestora 1000 RON pentru a rezolva situația); toți acești martori au înțeles că suma de bani este pretinsă cu titlu de mită întrucât nu s-a pus nici o clipă problema întocmirii unui proces verbal de contravenție care să justifice primirea acestor bani cu titlu de amendă sau eliberarea vreunei chitanțe care să ateste plata acestor bani cu titlu de amendă. De altfel, chiar inculpații în declarațiile lor arată că nu ar fi putut încheia un asemenea proces verbal întrucât nu au constatat nici o contravenție și nici nu s-a pus problema întocmirii vreunui dosar penal.

Inculpații au negat pretinderea vreunei sume de bani de la martor, însă toți martorii menționați care făceau parte din grupul părții vătămate au avut o poziție constantă în cursul procesului penal declarând că li s-a pretins această sumă de bani de către inculpatul O.F., aspect consimțit de coinculpatul S.I. care s-a aflat în permanență împreună cu O.F., toți înțelegând foarte bine scopul în care au fost pretinși banii; simpla împrejurare că martorii sunt în relații de prietenie cu partea vătămată nu justifică, așa cum corect a apreciat și prima instanță înlăturarea declarațiilor acestora și nici nu pot fi considerate părtinitoare doar prin prisma relațiilor de prietenie în care aceștia se află câtă vreme au dat declarații sub prestare de jurământ, cunoscând consecințele legale ale declarațiilor mincinoase; de altfel, atât conduita inițială a inculpaților (care deși nu au putut constata vreo contravenție sau infracțiune - așa cum ei însăși au declarat – au revenit de mai multe ori în cursul aceleiași seri la autoturismul în care se aflau

martorii menționați discutând de mai multe ori cu aceștia), cât și cea ulterioară pretinderii banilor (au reținut în mod nejustificat permisul de conducere al martorului denunțător F.V. – tocmai pentru a-l constrânge pe acesta să-și respecte promisiunea predării banilor iar apoi la data de 28.01.2007 la orele 5,00, 18,33, 18,34, 19,09 l-au apelat de pe un telefon mobil pe martorul denunțător indicându-i locul de întâlnire cu martorul C.M. - care nu avea vre-o calitate oficială și nici un drept să se afle în posesia permisului de conducere al martorului - unde urma să fie predat permisul de conducere și preluați banii – loc care se impune a fi precizat se afla în afara sediului poliției), cât și conduita ulterioară a martorului denunțător și a celorlalți martori menționați (care în loc să se întoarcă acasă au încercat în aceeași noapte să facă rost de bani – dând în acest sens mai multe telefoane - pentru a recupera permisul de conducere a martorului) conturează fără dubiu activitatea ilegală a inculpaților, acțiunile lor circumscriindu-se fără îndoială elementului material din cadrul laturii obiective a infracțiunilor de luare de mită.

De asemenea, scopul pretinderii banilor și respectiv acceptul inculpatului S.I. a promisiunii banilor este fără îndoială, așa cum se conturează din materialul probator administrat, acela al neîndeplinirii de către cei doi inculpați a îndatoririlor de serviciu, banii preținși și promiși fiind un contraechivalent al conduitei pe care inculpații s-au angajat să o aibă, adică acela de a nu întocmi vreun act constatator al faptelor martorilor, fie că ele ar fi îmbrăcat forma unei contravenții, fie că ar fi fost vorba despre o infracțiune. Apare fără relevanță în speță împrejurarea că cei doi inculpați nu au precizat exact martorului denunțător și prietenilor acestuia dacă prin conduita adoptată lasă neconstatată și respectiv nesancționată o contravenție sau o infracțiune, atâta timp cât inculpații aveau ca atribuții de serviciu atât constatarea și sancționarea contravențiilor, cât și constatarea faptelor care întrunesc conținutul constitutiv al infracțiunilor, iar martorul denunțător cunoștea această împrejurare; de asemenea, apare fără relevanță în planul juridic al acestei infracțiuni dacă în urma cercetărilor pe care inculpații au fost chemați să le efectueze în calitate de lucrători de poliție ar fi avut elementele probatorii necesare constatării unei contravenții sau infracțiuni, atâta timp cât banii au fost preținși pentru a nu se întocmi vreun act constatator al faptelor, pentru a nu rămâne nici o urmă a acestora care să poată conduce ulterior la sancționarea martorilor contravențional sau penal. De altfel, convingerea martorului denunțător că, dacă nu dă suma de bani pretinsă, va fi sancționat contravențional și i se va suspenda permisul de conducere a fost întărită de împrejurarea că, deși inculpații, după ce le-a promis că le va da suma de bani solicitată, i-au restituit actele verificate fără

să întocmească vreun act constatator al faptelor, nu i-au restituit totuși permisul de conducere, reținându-l asupra lor fără vreo justificare sau explicații.

Sub aspectul laturii subiective a infracțiunii, vinovăția inculpaților îmbracă, așa cum corect a constatat și prima instanță, forma intenției directe. Instanța de fond a apreciat corect că declarațiile inculpaților nu se coroborează cu restul materialului probator administrat în cauză și în mod întemeiat le-a înlăturat ca nesincere.

Această înlăturare a declarațiilor inculpaților ca nesincere și neluarea acestora în considerare ca probe nu reprezintă în speță o încălcare a prezumției de nevinovăție și nici a principiului egalității armelor în fața instanței desprins din conținutul tratatelor internaționale privind drepturile omului pe care România le-a ratificat, ci o aplicare a dispozițiilor art. 69 C. proc. pen. în conformitate cu care declarațiile învinuitului sau inculpatului făcute în cursul procesului penal pot servi la aflarea adevărului, numai în măsura în care se coroborează cu fapte și împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză. Prin prisma acestui principiu trebuie amintit că inculpaților li s-a dat posibilitatea să-și angajeze un avocat care să posede cunoștințe juridice întocmai ca și reprezentantul Ministerului Public, i s-a dat dreptul să cunoască actele dosarului la care a avut acces nelimitat, a avut dreptul să propună probe în apărare întocmai ca și acuzarea și au putut să formuleze concluzii în mod nemijlocit în fața instanței cu ocazia dezbaterilor; înlăturarea ca nesincere a declarațiilor inculpaților s-a făcut motivat de către instanța de fond care a dezvoltat în considerentele sentinței care sunt motivele pentru care declarațiile inculpaților nu se coroborează cu restul materialului probator administrat în cauză.

Față de considerentele expuse, instanța de apel a constatat că hotărârea atacată este legală și temeinică atât în ceea ce privește starea de fapt reținută în sarcina inculpaților, cât și încadrarea juridică stabilită, nefiind incidente în speță dispozițiile art. 10 lit. b C. proc. pen., ci dimpotrivă fiind întrunite condițiile tragerii la răspundere penală a inculpaților.

În ceea ce privește individualizarea judiciară a pedepselor aplicate inculpaților, instanța de apel constată că s-au avut în vedere de către instanța de fond toate criteriile generale prevăzută de art. 72 C. pen., pedeapsa aplicată fiind în măsură să conducă la realizarea scopului prevăzut de art. 52 C. pen.

Astfel, ținând seama pe de o parte de natura infracțiunilor comise, circumstanțele reale în care s-au comis, suma de bani pretinsă de la denunțator, calitatea de agenți de poliție pe care o au inculpații, iar pe de

altă parte de circumstanțele personale ale inculpaților care au o vârstă tânără, sunt la prima confruntare cu legea penală și au perspective ridicate de reintegrare în societate, pedepsele de 3 ani închisoare aplicate de către prima instanță sunt just individualizate, fiind stabilite într-un quantum egal cu minimumul special prevăzut de norma incriminatoare; redozarea pedepselor nu se impune, nici în sensul reducerii quantumului acestora - în favoarea inculpaților nefiind posibilă reținerea circumstanțelor atenuante – nici în sensul majorării ei – elementele invocate în susținerea apelului Parchetului fiind avute în vedere de către prima instanță în momentul stabilirii quantumului pedepselor aplicate inculpaților; de asemenea, modalitatea de executare a pedepselor stabilită de către prima instanță este una corectă, la dosar existând suficiente probe (referate de evaluare ale inculpaților, vârstă tânără a acestora și perspectivele de reintegrare, studiile, situația socială și familială, conduita adoptată anterior comiterii faptelor) care să formeze convingerea instanței că scopul pedepsei poate fi atins și fără privare de libertate, astfel încât critica adusă sentinței penale atacate și sub acest aspect este nefondată.

În considerarea celor expuse, în baza art. 379 pct. 1 lit. b C. proc. pen. au fost respinse ca nefondate apelurile formulate de Parchetul de pe lângă Tribunalul Brașov și inculpații O.F. și S.I. împotriva sentinței penale nr. 516/10.10.2007 pronunțată de Tribunalul Brașov, care a fost menținută ca legală și temeinică.

Notă: decizia nr. 10/A/2008 a Curții de Apel Brașov a devenit definitivă prin decizia penală nr. 1986/2008 a I.C.C.J.

Dare de mită. Modalități de săvârșire a faptei. Autor. Complice

1. În conformitate cu dispozițiile art. 255 alin. (1) raportat la art. 254 C. pen., infracțiunea de dare de mită poate fi săvârșită în modalitatea oferirii de bani sau de alte foloase necuvenite unui funcționar, în scopul ca acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească ori să întârzie îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri. Pentru existența infracțiunii de dare de mită în această modalitate nu este necesar ca oferirea de bani sau de alte foloase necuvenite să fi fost urmată de acceptare sau de executare, fiind suficient faptul oferirii de bani ori de alte foloase. De asemenea, nu este necesar ca scopul urmărit - îndeplinirea, neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii de către funcționar a unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau săvârșirea unui act contrar acestor îndatoriri - să fi fost realizat.

2. Făptuitorul care oferă bani sau alte foloase unui funcționar, în modurile și în scopurile arătate în art. 254 C. pen., are calitatea de autor al infracțiunii de dare de mită prevăzută în art. 255 alin. (1) din același cod, și nu de complice, chiar dacă banii ori foloasele provin de la alte persoane, iar actul privitor la îndatoririle de serviciu ale funcționarului sau actul contrar îndatoririlor de serviciu se referă la acestea, întrucât, potrivit art. 24 C. pen., autorul este persoana care săvârșește în mod nemijlocit fapta prevăzută de legea penală, indiferent de modalitatea de comitere a acesteia.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 181 din 21 ianuarie 2008

Prin sentința penală nr. 152 din 28 mai 2007, pronunțată de Tribunalul Bihor, în baza art. 255 alin. (1) C. pen. raportat la art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000, a fost condamnat inculpatul C.V.

Potrivit art. 255 alin. (4) C. pen., s-a dispus confiscarea în favoarea statului a sumei de 1.500 de euro.

Prima instanță a reținut că, la 15 august 2005, la punctul de trecere a frontierei Borș - sensul de intrare în țară - s-a prezentat inculpatul C.V., conducând autocarul aparținând firmei de transport T. În autocar se aflau 43 de călători care, la controlul de frontieră, au prezentat pașapoartele și permisele de ședere ale acestora în străinătate.

Actele au fost prezentate de către inculpat agentului de poliție B.I., care a constatat că un număr de 8 din cei 43 de călători aveau depășit termenul de ședere în străinătate. Acesta a solicitat inculpatului să cheme cele 8 persoane, pentru a fi incluse în baza de date a Poliției de Frontieră. Revenind la autocar, inculpatul a cerut celor 8 persoane aflate în această situație să dea câte 200 de euro fiecare, pentru a oferi suma agentului de poliție, astfel încât acesta să nu-i includă în baza de date a poliției.

După strângerea sumei de 1.500 de euro, inculpatul s-a deplasat la toneta de control și a oferit polițistului, într-un pachet de țigări, suma de bani, în scopul arătat.

În drept, fapta inculpatului C.V. de a oferi martorului B.I., agent de poliție din cadrul Poliției de Frontieră, suma de 1500 de euro, pentru a nu-și îndeplini atribuțiile de serviciu, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de dare de mită, prevăzută de art. 255 alin. (1) C. pen., cu aplicarea art. 7 alin. (2) din Legea nr. 78/2000.

Prin decizia nr. 112/A din 16 octombrie 2007, pronunțată de Curtea de Apel Oradea, Secția penală și pentru cauze cu minori, a fost respins ca nefondat apelul declarat de inculpatul C.V., prin care a solicitat, între altele, schimbarea încadrării juridice a faptei din infracțiunea de dare de mită, în complicitate la dare de mită

În ceea ce privește cererea de schimbare a încadrării juridice a faptei din infracțiunea de dare de mită în complicitate la dare de mită, Curtea de Apel Oradea a reținut că aceasta este nefondată. Astfel, potrivit art. 255 C. pen., infracțiunea de dare de mită se săvârșește și în modalitatea oferirii de bani, în modurile și scopurile arătate în art. 254 C. pen., inculpatul C.V. fiind cel care a oferit sumele de bani strânse de la cei 8 pasageri, el fiind autorul faptei în accepțiunea art. 24 C. pen., potrivit căruia autor este persoana care săvârșește, în mod nemijlocit, fapta prevăzută de legea penală.

Împotriva acestei decizii, în termen legal, a declarat recurs inculpatul C.V.

Prin motivele de recurs depuse la dosar și susținute oral de apărătorul desemnat din oficiu, s-a invocat, între altele, cazul de casare prevăzut în art. 385⁹ alin. (1) pct. 17 C. proc. pen.

Recurentul inculpat a solicitat, în principal, schimbarea încadrării juridice a faptei din infracțiunea de dare de mită, în complicitate la dare de mită, întrucât el numai a oferit lucrătorului de poliție sumele de bani strânse de la cei 8 pasageri.

Înalta Curte de Casație și Justiție, examinând atât motivul de recurs invocat, cât și din oficiu ambele hotărâri, conform prevederilor art. 385⁹ alin. (3) C. proc. pen., combinate cu art. 385⁶ alin. (1) și art. 385⁷ C. proc.

pen., constată că prima instanță a reținut, în mod corect, situația de fapt și a stabilit vinovăția inculpatului pe baza unei juste aprecieri a probelor administrate în cauză, dând faptei comise de acesta încadrarea juridică corespunzătoare.

Din întreg materialul probator administrat în cauză, atât în cursul urmăririi penale, cât și în cursul cercetării judecătorești - și anume, declarațiile inculpatului, declarațiile martorilor B.I., C.V., I.V., C.G., M.C. și D.M., procesul-verbal de constatare a infracțiunii și planșele foto - a rezultat că, la 15 august 2005, pe sensul de intrare în țară, la punctul de trecere a frontierei Borș a intrat autocarul aparținând firmei de transport T., condus de inculpatul C.V., autocar în care se aflau 43 de persoane venind din străinătate.

Cu ocazia controlului au fost depistate un număr de 8 persoane, din cele 43 aflate în autocar, care aveau depășit termenul legal de ședere în străinătate. Aceste persoane au fost invitate la ghișeul polițistului de frontieră, pentru a fi incluse în baza de date a Poliției de Frontieră.

Inculpatul C.V. a fost cel care a adunat de la cele 8 persoane, ce aveau viza de ședere în străinătate expirată, în total suma de 1.500 de euro, pe care a pus-o într-un pachet de țigări, pachet pe care l-a înmănat polițistului de frontieră B.I.

Acesta, la rândul său, a sunat șeful de grupă care, deschizând pachetul de țigări, a găsit în interiorul său suma de 1.500 de euro.

Cererea inculpatului recurent de schimbare a încadrării juridice a faptei, din infracțiunea de dare de mită în complicitate la dare de mită, este nefondată.

Potrivit art. 255 C. pen., darea de mită este fapta persoanei care promite, oferă sau dă bani ori alte foloase necuvenite unui funcționar, în scopul ca acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească ori să întârzie îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri.

Ca atare, elementul material al infracțiunii de dare de mită constă în acțiunea de corupere, care se poate realiza fie prin promisiunea, fie prin oferirea, fie prin darea de către o persoană către un funcționar a unei sume de bani sau a altor foloase, în modurile și scopurile arătate în art. 254 C. pen.

Pentru întregirea laturii obiective a infracțiunii de dare de mită este necesară îndeplinirea anumitor cerințe esențiale, respectiv:

- banii sau celelalte foloase promise, oferite sau date să fie necuvenite, deci să aibă un caracter de retribuție, adică să constituie plată (sau răsplată) în vederea efectuării unui act determinat;

- promisiunea, oferirea ori darea de bani sau alte foloase trebuie să fie anterioară îndeplinirii, neîndeplinirii ori întârzierii în îndeplinirea actului determinat.

Pentru existența infracțiunii de dare de mită nu este necesar ca promisiunea sau oferirea de bani ori alte foloase să fi fost urmată de acceptare. Este nerelevant, de asemenea, refuzul funcționarului de a accepta promisiunea ori oferta de bani sau alte foloase. Totodată, nu este necesar ca promisiunea ori oferirea de bani sau alte foloase să fi fost urmată de executare, fiind suficient faptul promiterii sau oferirii. În sfârșit, nu este necesar să se fi realizat scopul urmărit, adică să se fi îndeplinit, să nu se fi îndeplinit sau să se fi întârziat îndeplinirea actului determinat privitor la îndatoririle de serviciu ori să se fi săvârșit actul determinat contrar îndatoririlor de serviciu, fiind suficient să se fi promis, oferit sau dat bani ori alte foloase.

Potrivit art. 24 C. pen., autorul este persoana care săvârșește, în mod nemijlocit, fapta prevăzută de legea penală.

Întrucât una din modalitățile normative ale infracțiunii de dare de mită constă în oferirea de bani sau alte foloase necuvenite unui funcționar și cum inculpatul C.V. este cel care a oferit suma de 1.500 de euro, strânsă de la cei 8 pasageri, polițistului B.I., el are calitatea de autor al infracțiunii de dare de mită, și nu de complice.

În consecință, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins, ca nefondat, recursul declarat de inculpatul C.V. împotriva deciziei penale nr. 112/A din 16 octombrie 2007.

Dare de mită. Condiții pentru existența infracțiunii.

Existența unor împrejurări obiective care ar determina soluția de neîncepere, încetare sau de scoatere de sub urmărire penală, astfel cum sunt reglementate în art. 11 pct. 1 lit. b și c C. proc. pen. și art. 228 alin. 1 C. proc. pen., coroborat cu art. 10 lit. a - j C. proc. pen., nu pot fi invocate de inculpatul care a oferit bani pentru a obține această soluție, esențială fiind reprezentarea sa asupra modului în care polițistul și-ar îndeplini îndatoririle de serviciu, scop în care se realizează și fapta de dare de mită.

Legiuitorul nu a condiționat consumarea infracțiunii de dare de mită - ca infracțiune de corupție, ce aduce atingere unei activități de interes public - de îndeplinirea efectivă a actului de serviciu pentru care mituitorul oferă folosul necuvenit sau suma de bani, de esența infracțiunii fiind doar fapta de cumpărare a funcționarului care să îndeplinească actele de serviciu tocmai ca urmare a mitei primite.

Curtea de Apel Craiova, Secția Penală, decizia penală nr. 123/2007

Prin sentința penală nr. 61 din 6 martie 2007 pronunțată de Tribunalul Gorj în dosarul nr. 4463/95/2006, inculpatul B.N. a fost achitat, în baza art. 11 pct. 2 lit. a raportat la art. 10 lit. d C. proc. pen., pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 255 alin.1 C. pen.

În esență, s-a reținut că inculpatul a fost trimis în judecată pentru comiterea infracțiunii de dare de mită faptă constând în aceea că, la data de 8 ianuarie 2006 a oferit suma de 1.000.000 lei ROL agentului de poliție S.M. pentru rezolvarea favorabilă a unui dosar penal și pentru anularea unui proces verbal de contravenție.

În fapt, inculpatul fusese surprins de agentul de poliție, în ziua anterioară, consumând băuturi alcoolice într-un bar de pe raza localității F., în condițiile în care era de serviciu la Cariera A– Secția rotoare, din cadrul Complexului Energetic. Totodată, datorită atitudinii recalcitrante manifestate cu acest prilej, inculpatul a fost sancționat contravențional în baza Legii nr. 61/1991.

La data de 8 ianuarie 2008, la postul de poliție, inculpatul a oferit agentului de poliție suma de 1 milion lei ROL pentru ca acesta să-i „rezolve” favorabil dosarul penal întocmit pentru nerespectarea dispozițiilor Decretului nr. 400/1981 și să-i anuleze procesul verbal de contravenție.

Prima instanță a reținut însă că inculpatul nu putea fi subiect activ al infracțiunii prevăzută de art. 18 din Decretul nr. 400/1981, lucru cunoscut de agentul de poliție, întrucât acesta știa că inculpatul fusese deja trecut absent nemotivat de la serviciu în ziua respectivă.

S-a reținut și faptul că inculpatul cunoștea că agentul de poliție nu are competența de anulare a procesului-verbal de constatare a contravenției.

Ca atare, s-a constatat că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de dare de mită prevăzută de art. 255 alin. 1 C. pen. întrucât darea de mită implică fapta de a cumpăra bunăvoința funcționarului prin oferirea unui folos pentru serviciile prestate de funcționar, iar latura obiectivă a infracțiunii nu există în cazul în care actul de serviciu nu poate fi îndeplinit din diferite motive.

Împotriva acestei sentințe a formulat apel Parchetul de pe lângă Tribunalul Gorj, invocând critici de nelegalitate și netemeinicie, sub aspectul greșitei aprecieri a probelor administrate în cauză și a stabilirii situației de fapt, solicitându-se condamnarea inculpatului pentru infracțiunea prevăzută de art. 255 alin. 1 C. pen.

Apelul este fondat.

Infracțiunea prevăzută de art. 255 alin. 1 C. pen. incriminează fapta de a promite, a oferi sau a da bani ori alte foloase unui funcționar în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini sau a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle de serviciu sau în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri.

În speță, infracțiunea a fost comisă în modalitatea oferirii de bani funcționarului cu atribuții de efectuare a actelor de cercetare penală, în scopul realizării unui act contrar acestor îndatoriri – instrumentarea cauzei în condiții care să conducă la propunerea de neîncepere a urmăririi penale a inculpatului.

Existența unor împrejurări obiective care ar determina soluția de neîncepere, încetare sau de scoatere de sub urmărire penală, astfel cum sunt reglementate în art. 11 pct. 1 lit. b și c C. proc. pen. și art. 228 alin. 1 C. proc. pen., coroborat cu art. 10 lit. a - j C. proc. pen., nu pot fi invocate de inculpatul care a oferit bani pentru a obține această soluție, esențială fiind reprezentarea sa asupra modului în care polițistul și-ar îndeplini îndatoririle de serviciu, scop în care se realizează și fapta de dare de mită.

În același sens, se constată că legiuitorul nu a condiționat consumarea infracțiunii de dare de mită - ca infracțiune de corupție, ce aduce atingere unei activități de interes public - de îndeplinirea efectivă a actului de serviciu pentru care mituitorul oferă folosul necuvenit sau suma de bani, de esența

infracțiunii fiind doar fapta de cumpărare a funcționarului care să îndeplinească actele de serviciu tocmai ca urmare a mitei primite.

În consecință apelul a fost admis, s-a desființat sentința, s-au reținut circumstanțe atenuante, iar inculpatul a fost condamnat la pedeapsa de 3 luni închisoare cu suspendarea condiționată a executării.

A fost confiscată suma de 1.000.000 lei ROL.

Notă: decizia a rămas definitivă prin nerecurare.

Dare de mită. Încadrare juridică.

Fapta inculpatului care, în calitatea sa de profesor universitar, a pretins și a primit de la un student sume de bani pentru a-l promova la examenele restante nu constituie infracțiunea de luare de mită săvârșită de un funcționar cu atribuții de control prevăzută de art. 254 alin. 2 C. pen. raportat la prevederile art. 7 alin. 1 din Legea nr. 78/2000, ci infracțiunea de luare de mită prevăzută de art. 254 alin. 1 C. pen, raportat la prevederile art. 5 alin. 1 și art. 6 din Legea nr. 78/2000, săvârșită de un funcționar ce nu are atribuții de control.

Fapta aceluiași funcționar constituie infracțiunea de luare de mită și nu infracțiunea de primire de foloase necuvenite; ceea ce diferențiază cele două infracțiuni este efectuarea promisiunii sau reținerea banilor ori a altor foloase, anterior îndeplinirii sau neîndeplinirii defectuoase a îndatoririlor de serviciu, în cazul infracțiunii de luare de mită, pe când în cazul infracțiunii de primire de foloase necuvenite, astfel de promisiuni nu există.

Tribunalul Arad, Secția penală, sentința penală nr. 404/18 decembrie 2007

Prin sentința penală nr. 404/18.12.2007 pronunțată de Tribunalul Arad - Secția penală în dosarul nr. 3893/108/2007, pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită prevăzută de art. 254 alin.1 C. pen. raportat la art. 5 alin. 1 și art. 6 din Legea nr. 78/2000, prin schimbarea încadrării juridice a faptei din infracțiunea de luare de mită prevăzută de art. 254 C. pen. raportat la prevederile art. 7 alin. 1 din Legea nr. 78/2000, a fost condamnat inculpatul R.R. la pedeapsa de 3 ani închisoare, în baza art. 65 C. pen. aplicându-se inculpatului și pedeapsa complementară a interzicerii exercițiului drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a teza II-a, lit. b și lit. c C. pen., exceptând interzicerea dreptului de „a alege”.

Pentru a pronunța această sentință penală, instanța de fond a reținut că inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită prevăzută de art. 254 C. pen. raportat la art. 7 alin. 1 din Legea nr. 78/2000, pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, starea de fapt constând în aceea că, în calitatea sa de profesor universitar, inculpatul a pretins și a primit de la numitul B.C. sume de bani pentru a-l promova la trei examene restante, astfel că la data de 21 martie 2007

inculpatul a fost prins în flagrant, în timp ce primea de la denunțatorul B.C. suma de 250 euro.

Pentru a fi încadrată în dispozițiile art. 254 alin. 2 C. pen. infracțiunea de luare de mită trebuie să aibă un subiect activ dublu calificat - funcționar, cu atribuții de control.

Potrivit dispozițiilor art. 254 alin. 1 C. pen., „fapta funcționarului care, direct sau indirect, pretinde sau primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin, ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase sau nu o respinge, în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 12 ani și interzicerea unor drepturi”, constituie infracțiunea de luare de mită, iar potrivit dispozițiilor alin. 2 al aceluiași articol „fapta prevăzută la alin. (1), dacă a fost săvârșită de un funcționar cu atribuții de control se pedepsește cu închisoare de la 3 la 15 ani și interzicerea unor drepturi”.

Profesorul universitar sau orice alt cadru didactic ce nu are și atribuții de control, nu poate fi subiect dublu calificat pentru ca fapta sa să fie pedepsită mai grav, prin încadrarea în dispozițiile art. 254 alin. 1 C. pen. raportat la prevederile art. 7 alin. 1 din Legea nr. 78/2000, încadrarea juridică legală constituind-o dispozițiile art. 254 C. pen. raportat la prevederile art. 5 alin. 1 și art. 6 alin. 1 din Legea nr. 78/2000.

Faptul că profesorul universitar sau orice alt cadru didactic îl examinează (oral sau prin lucrări scrise) pe student sau elev nu echivalează cu atribuții de control, funcția fiind una de execuție și nu de conducere, de control.

De asemenea, fapta profesorului care acceptă promisiuni de bani sau alte foloase materiale ori le primește efectiv, dar - ambele modalități - anterior îndeplinirii ori îndeplinirii defectuoase a atribuțiilor de serviciu, chiar dacă predarea, respectiv primirea acestora se realizează ulterior îndeplinirii corecte sau defectuoase a atribuțiilor de serviciu, constituie infracțiunea de „luare de mită”, prevăzută de art. 254 C. pen. și nu infracțiunea de primire de foloase necuvenite prevăzută de art. 256 C. pen.

Așadar, în mod corect prima instanță a respins cererea apărării prin care a solicitat schimbarea încadrării juridice a faptei, din infracțiunea de luare de mită în infracțiunea de primire de foloase necuvenite.

Apelul declarat de inculpat a fost respins prin decizia penală nr. 59/A/27 martie 2008, pronunțată de Curtea de Apel Timișoara în dosar nr. 3893/108/2007, pedeapsa principală și pedeapsa accesorie aplicate inculpatului au rămas definitive, modificându-se numai modalitatea de

executare din suspendare sub supraveghere a pedepsei închisorii, în suspendare condiționată.

Notă: Decizia a rămas definitivă prin nerecurare.

Trafic de influență. Instigare la dare de mită. Participație. Infracțiunea specială.

Fapta persoanei de a lăsa să se creadă că are influență asupra unui funcționar pentru a-l determina să facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu și de a accepta sume de bani în acest sens constituie infracțiunea de trafic de influență; fapta aceleiași persoane de a îndemna o altă persoană să dea unui funcționar sume de bani pentru ca acesta să facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu constituie infracțiunea de instigare la dare de mită.

Curtea de Apel Oradea, decizia penală nr. 66/A/24 iunie 2008

Prin sentința penală nr.100/3 martie 2008 Tribunalul Satu Mare a dispus în baza art. 11 pct. 2 lit. a C. pen. raportat la art. 10 lit. d C. proc. pen. achitarea inculpatului M.G. pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 257 C. pen. raportat la art. 6, 7 alin. 3 și art. 1 lit. a și c din Legea 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. 2 C. pen., iar în baza art. 25 C. pen. raportat la art. 255 C. pen. raportat la art. 6, 7 alin. 2 și art. 1 lit. a, c din Legea 78/2000 a fost condamnat inculpatul M.G. la o pedeapsă de 2 ani închisoare cu aplicarea art. 64 lit. a teza II și lit. b C. pen., dispunându-se suspendarea condiționată a executării pedepsei pe durata termenului de încercare prevăzută de art. 82 C. pen.

Instanța a reținut că, în cursul lunii martie 2006, inculpatul M.G. l-a invitat pe denunțatorul V.A. la sediul IPJ A.B., de unde s-au deplasat împreună la sediul ISU A.B. Înainte de a ajunge în biroul martorului S.G. inculpatul M.G. i-a dat denunțatorului un plic în care se găsea suma de 1000 EURO și i-a cerut ca această sumă să o dea martorului S.G., comandant ISU A.B., pentru a-l angaja pe denunțator.

Referitor la săvârșirea de către inculpat a infracțiunii de trafic de influență, instanța a constatat că în cauză nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor pentru care acesta a fost trimis în judecată, apreciindu-se că în cauză elementul material al infracțiunii nu s-a realizat în nici una din modalitățile arătate de lege.

Din probele administrate în cauză a rezultat că inculpatul M.G. nu a primit, pretins sau acceptat vreo sumă de bani, cu atât mai mult cu cât numitul S.I. nu a promis bani nici intermediarului F.E. (situație în care

persoana intermediară ar fi răspuns în calitate de complice sau instigator), iar în ceea ce privește grupul de etnici rromi, refuzul categoric al inculpatului a fost pe deplin dovedit.

În același context al realizării laturii obiective a infracțiunii, se arată în literatura de specialitate că pentru existența infracțiunii de trafic de influență mai este necesar ca făptuitorul să primească, să pretindă ori să accepte promisiuni de daruri, înainte ca funcționarul asupra căruia are sau lasă să se creadă că are influență să fi îndeplinit actul ce constituie obiectul intervenției.

Întrucât din probele administrate în cursul cercetării judecătorești nu au fost dovedite astfel de acte ale inculpatului care să se constituie în modalități de realizare ale elementelor materiale ale infracțiunii, instanța a dispus achitarea inculpatului pentru comiterea infracțiunii de trafic de influență.

Împotriva sentinței penale mai sus arătate au formulat apel Parchetul de pe lângă Î.C.C.J. – D.N.A. – Serviciul Teritorial Oradea și inculpatul M.G.

Parchetul de pe lângă Î.C.C.J. – D.N.A. a solicitat admiterea apelului, desființarea sentinței penale atacate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului M.G. să i se aplice pedeapsa închisorii în limitele legale cu executare în regim privativ de libertate și pentru infracțiunea de trafic de influență; s-a arătat în motivarea apelului că soluția de achitare pronunțată este nelegală întrucât în mod greșit instanța a ignorat în totalitate probele administrate în cursul urmăririi penale, ajungând la concluzia că nu au fost dovedite actele materiale ale inculpatului; s-a arătat că la dosarul cauzei există o discuție telefonică interceptată autorizat din 26.01.2006 din care rezultă fără echivoc că inculpatul M.G. a acceptat primirea sumei de 1.000 EURO de la martorul F.E. pentru a interveni la Centrul Militar Județean în vederea scutirii sau amânării satisfacerii stagiului militar obligatoriu unui număr de 10 persoane chemate la încorporare. Această împrejurare a rezultat și din declarațiile date în cursul urmăririi penale de martorul F.E. și menținute în fața instanței, care a recunoscut că i-a oferit inculpatului suma de 1.000 EURO, pe care acesta a acceptat-o pentru a interveni la Centrul Militar Județean ca cele 10 persoane să nu facă armata.

Inculpatul M.G. a solicitat instanței admiterea apelului, desființarea sentinței apelate și achitarea sa pentru comiterea infracțiunii prevăzută și pedepsită de art. 25 C. pen. raportat la art. 255 C. pen., art. 6, art. 7 alin. 2 și art. 1 lit. a, c din Legea 78/2000 întrucât nu se face vinovat de comiterea acesteia.

În motivarea apelului inculpatul a arătat că suma de 1.000 EURO pe care a primit-o de la martorul V.A. nu a fost pentru a-și exercita influența asupra martorului S.G. în vederea angajării denunțatorului la ISU A.B., ci pentru organizarea unor activități specifice SIPI A.B., mai precis pentru organizarea unor teste de fidelitate unor angajați din cadrul ISU A.B., acesta fiind motivul pentru care i-a și restituit acestuia suma de bani primită, fără a-l îndemna pe acesta să o ofere martorului S.G.

Curtea de Apel Oradea a admis apelul Parchetului de pe lângă Î.C.C.J.– DNA în sensul că a schimbat modalitatea de executare a pedepsei de 2 ani închisoare aplicată de instanța de fond, dispunând executarea acesteia în regim privativ de libertate.

S-a considerat de către instanța de apel că susținerile apelantului Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – DNA privitor la greșita achitare a inculpatului pentru comiterea infracțiunii de trafic de influență sunt neîntemeiate, neexistând probe din care să rezulte că inculpatul ar fi primit, pretins sau acceptat primirea sumei de bani de la martorul F.E. pentru a interveni la Centrul Militar Județean în vederea scutirii sau amânării satisfacerii stagiului militar obligatoriu a unui număr de 10 persoane.

S-a reținut că inculpatul M.G. nu a recunoscut comiterea acestei fapte precizând că de mai multe ori martorul F.E. i-a oferit suma de bani – 100-200 EURO din partea unor persoane care doreau „să scape de armată” însă, de fiecare dată l-a refuzat, iar la un moment dat văzând că acesta insistă chiar l-a înjurat; declarațiile inculpatului se coroborează cu declarațiile martorului F.E. în care acesta a arătat că un prieten de-al său i-a cerut să ajute 10 persoane de etnie rromă să nu efectueze stagiul militar, acestea fiind dispuse să plătească „un sac de bani” pentru acest serviciu; martorul a arătat că i-a relatat acest aspect inculpatului M.G., însă inculpatul l-a înjurat, în opinia martorului această înjurătură constituind un refuz categoric de a se amesteca, în condițiile în care, la o întâlnire anterioară inculpatul l-a și certat, atrăgându-i atenția „să nu se mai ocupe de prostii”.

Referitor la convorbirea telefonică purtată în 26.01.2006 atât inculpatul, cât și martorul au arătat că aceasta a fost purtată în glumă.

Apelul inculpatului a fost respins ca nefondat, constatându-se că din probele administrate în cauză a rezultat că inculpatul l-a instigat pe martorul V.A. să-i dea martorului S.G. suma de 1.000 EURO pentru a-l angaja la ISU A.B. S-a stabilit din declarația inculpatului coroborată cu declarația denunțatorului V.A. și ale martorului S.G. că tatăl denunțatorului a apelat la inculpat (cu care era vecin) pentru a-l ajuta pe denunțator să se angajeze la ISU A.B., în acest context inculpatul i l-a prezentat martorului S.G. –

comandant ISU A.B. pe denunțator, acesta din urmă încercând să-i ofere la un moment dat martorului S.G. suma de 1.000 EURO pentru a fi angajat, însă a fost refuzat; denunțatorul a arătat că ulterior i-a dat această sumă de bani inculpatului pentru a o preda martorului S.G., însă acesta i-a dat înapoi plicul cu bani spunându-i că el trebuie să-i dea martorului S.G. banii respectivi.

Notă: Împotriva acestei decizii au formulat recurs Parchetul de pe lângă Î.C.C.J.– DNA și inculpatul M.G. Prin decizia penală nr. 3889/26.11.2008 a Î.C.C.J. a fost admis recursul Parchetului de pe lângă Î.C.C.J.– DNA, dispunându-se condamnarea inculpatului M.G. și pentru infracțiunea prevăzută de art. 257 C. pen. raportat la art. 6, 7 alin. 3 și art. 1 lit. a, c din Legea 78/2000 cu aplicarea art. 41 alin. 2 la o pedeapsă de 2 ani închisoare; s-a dispus contopirea acestor pedepse cu pedeapsa de 2 ani închisoare aplicată inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută și pedepsită de art. 25 C. pen. raportat la art. 255 C. pen., art. 6, 7 alin. 2 și art. 1 lit. a și c din Legea 78/2000, dispunându-se executarea în regim de detenție a pedepsei de 2 ani închisoare.

Trafic de influență. Înșelăciune. Distincție

În raport cu prevederile art. 257 alin. (1) C. pen., infracțiunea de trafic de influență există atât atunci când făptuitorul are în mod real o influență asupra unui funcționar, cât și atunci când făptuitorul lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar, deși influența nu există în realitate. Prin urmare, fapta de a pretinde și de a primi o sumă de bani, săvârșită de către o persoană care lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar, pentru a-l determina să facă ori să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu, chiar dacă în realitate făptuitorul nu are o astfel de influență, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de trafic de influență prevăzută în art. 257 alin. (1) C. pen., iar nu pe cele ale infracțiunii de înșelăciune.

Prevalarea de o influență inexistentă în realitate, asupra unui funcționar, deși constituie o prezentare ca adevărată a unei fapte mincinoase - acțiune ce realizează elementul material al infracțiunii de înșelăciune -, prin voința legiuitorului constituie o infracțiune distinctă, dacă sunt îndeplinite și celelalte condiții prevăzute în art. 257 alin. (1) C. pen., traficul de influență existând, însă, spre deosebire de înșelăciune, indiferent dacă s-a cauzat sau nu o pagubă materială.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 3420 din 25 iunie 2007

Prin sentința penală nr. 367 din 19 octombrie 2006, pronunțată de Tribunalul Argeș, în baza art. 257 alin. (1) C. pen., cu aplicarea art. 41 alin. (2) din același cod, a fost condamnat inculpatul M.N. la 4 ani închisoare.

Prima instanță a reținut că, în luna martie 2005, C.N. l-a împrumutat pe inculpatul M.N. cu suma de 600 RON, având în vedere că erau colegi de serviciu.

Între timp, C.N. a urmat cursurile școlii de șoferi, astfel că în luna aprilie i-a cerut inculpatului să-i restituie împrumutul pentru a achita taxele școlarizării.

Auzind că trebuie să susțină examenul pentru obținerea permisului de conducere, inculpatul i-a solicitat lui C.N. 1.500 RON, cu promisiunea că-l va determina pe un anume „colonel P.” din cadrul Serviciului public comunitar să-l ajute la examen.

Denunțatorul C.N. a fost de acord și, astfel, a renunțat să i se restituie împrumutul și i-a dat inculpatului diferența de bani, până la suma de 1.500 RON.

În intervalul 14 iunie - 14 decembrie 2005, denunțatorul C.N. a susținut de 4 ori examenul pentru obținerea permisului de conducere, pe care însă nu l-a promovat, iar inculpatul l-a însoțit de fiecare dată promițându-i că „totul este aranjat” și nu mai trebuie să se prezinte la proba practică.

În luna septembrie 2005, inculpatul l-a cunoscut pe C.F., fratele denunțatorului C.N. Aflând că și acesta are aceeași problemă cu obținerea permisului de conducere, i-a pretins și lui 1.500 RON, promițându-i că va aranja cu același „colonel P.”

În perioada septembrie - octombrie 2005, C.F. i-a dat în rate suma de bani pretinsă. Prima tranșă, de 450 RON, i-a dat-o în aceeași zi, în prezența martorului I.C. La 19 decembrie 2005, denunțatorul C.F. a fost din nou respins la examen, ceea ce l-a determinat ca, la 29 decembrie 2005, să formuleze un denunț penal.

Prin intermediul fraților C., denunțatorul R.I. l-a cunoscut pe inculpat, în luna iulie 2005, spunându-i că și el dorește să obțină permis de conducere. Inculpatul i-a pretins și acestuia bani cu promisiunea că-l va ajuta la examen, astfel că a primit suma de 800 RON.

R.I. a fost respins de 4 ori la examen, reușind la 11 octombrie 2005 să fie declarat admis, însă, prin eforturi proprii, fapt ce l-a determinat să-l contacteze pe inculpat și să ceară banii înapoi. Acesta din urmă i-a restituit 300 RON, iar în timpul urmăririi penale i-a dat și diferența de 500 RON.

Celorlalți doi denunțatori, inculpatul nu le-a restituit banii.

În drept, s-a reținut că fapta inculpatului M.N. de a pretinde și de a primi suma totală de 3.800 RON de la C.N., C.F. și R.I., în baza unei rezoluții infracționale unice, pretinzând că are influență asupra unui polițist din cadrul Serviciului public comunitar, pe care să-l determine să-i promoveze pe cei trei denunțatori la examenul pentru obținerea permisului de conducere auto, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de trafic de influență, prevăzută și pedepsită de art. 257 alin. (1) C. pen., cu aplicarea art. 41 alin. (2) din același cod, pentru care inculpatul a fost condamnat la pedeapsa închisorii.

Totodată, în baza art. 257 alin. (2) C. pen., raportat la art. 118 lit. d) C. pen., s-a dispus confiscarea specială a sumei de 3.800 RON de la inculpat, respingându-se acțiunile civile ale părților civile C.N. și C.F., pe considerentul că nu se poate lua față de inculpat și măsura confiscării, dar și măsura restituirii bunurilor, legiuitorul urmărind, sub aspectul confiscării, și

sanționarea persoanelor care înțeleg să obțină un folos prin metode frauduloase.

Curtea de Apel Pitești, Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, prin decizia nr. 20/A din 22 februarie 2007, a respins ca nefondate apelurile declarate de inculpat și de partea civilă C.F.

Împotriva acestei decizii a declarat recurs, în termen legal, între alții, recurenta parte civilă C.F., care a solicitat restituirea sumelor de bani confiscate și schimbarea încadrării juridice a faptei din infracțiunea prevăzută în art. 257 C. pen. în infracțiunea de înșelăciune prevăzută în art. 215 C. pen., invocând temeiul de casare prevăzut în art. 385⁹ alin. (1) pct. 17 C. proc. pen.

Recursul este nefondat.

Motivul de recurs privind greșita încadrare juridică a faptei în infracțiunea de trafic de influență prevăzută în art. 257 C. pen. și solicitarea de a se dispune schimbarea acesteia în infracțiunea de înșelăciune prevăzută în art. 215 C. pen. este nefondat.

Potrivit art. 257 alin. (1) C. pen., există infracțiunea de trafic de influență nu numai în cazul în care făptuitorul are o influență reală asupra unui funcționar, ci și în situația în care lasă să se creadă că are o astfel de influență, deși acest lucru este neadevărat.

Prevalarea de o influență inexistentă constituie o „prezentare ca adevărată a unei fapte mincinoase”, deci o acțiune ce realizează elementul material al infracțiunii de înșelăciune. Dar, prin voința legiuitorului, această acțiune a fost incriminată în mod special, ca infracțiune de trafic de influență, în capitolul referitor la infracțiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul, care, spre deosebire de înșelăciune - infracțiune contra patrimoniului, există și dacă nu s-a cauzat o pagubă materială.

Așadar, atunci când făptuitorul va afirma sau va lăsa să se creadă că are influență, deși în realitate nu are, pe lângă un funcționar competent să îndeplinească un act, pentru a putea să pretindă, să primească bani sau alte foloase ori să accepte promisiuni sau daruri în scopurile arătate în art. 257 C. pen., este vorba de infracțiunea de trafic de influență.

Așa fiind, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că fapta inculpatului M.N. de a pretinde și a primi o sumă de bani de la părțile civile C.N., C.F. și R.I., pretinzând că are influență asupra unui polițist din cadrul Serviciului public comunitar, pe care să-l determine să-i promoveze pe cei trei denunțatori la examenul pentru obținerea permisului de conducere, chiar dacă în realitate inculpatul nu avea o astfel de influență, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzută în art. 257 C. pen., și nu pe cele ale infracțiunii de înșelăciune.

Prin urmare, încadrarea juridică dată faptei este corectă, iar hotărârile pronunțate în cauză nu sunt supuse cazului de casare prevăzut în art. 385⁹ alin. (1) pct. 17 C. proc. pen.

Referitor la motivul de recurs privind restituirea sumelor de bani confiscate, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că, potrivit art. 257 alin. (2) raportat la art. 256 alin. (2) C. pen., în cazul săvârșirii infracțiunii de trafic de influență, banii, valorile sau orice alte bunuri primite se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani.

Dispozițiile art. 6¹ din Legea nr.78/2000 privind restituirea sumelor de bani nu se aplică în cauză, întrucât dispozițiile acestei legi privesc o categorie de persoane, strict și limitativ prevăzută în art. 1 din aceeași lege, iar inculpatul nu se încadrează în această categorie de persoane.

Față de considerentele ce preced, constatând nefondate motivele de recurs invocate și nerezultând vreun motiv de casare din cele prevăzute în art. 385⁹ alin. (3) C. proc. pen. care să poată fi luat în considerare din oficiu, Înalta Curte de Casație și Justiție, în baza art. 385¹⁵ pct. 1 lit. b) din același cod, a respins ca nefondat recursul declarat de partea civilă C.F.

Trafic de influență. Elemente constitutive.

Potrivit dispozițiilor art. 257 alin. (1) C. proc. pen., constituie trafic de influență primirea ori pretinderea de bani sau alte foloase, ori acceptarea de promisiuni, de daruri, direct sau indirect, pentru sine ori pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă se creadă că are influență asupra unui funcționar, pentru a-l determina să facă sau să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu.

Această condiție este îndeplinită nu numai atunci când făptuitorul precizează numele funcționarului, ci și când acesta este indicat prin calitatea sa, în mod direct sau indirect.

Curtea de Apel Craiova , Secția Penală, decizia penală nr. 189/2007

Prin sentința penală nr. 522 din 24 octombrie 2006 pronunțată de Tribunalul Dolj în dosarul nr. 1159/P/2006, s-a dispus în baza art. 257 C. pen. combinat cu art. 6 din Legea nr. 78/2000 condamnarea inculpatei T.M. la pedeapsa de 2 ani închisoare.

În baza art. 11 pct. 2 lit. a) C. pen. raportat la art. 10 lit. b) C. pen. aceeași inculpată a fost achitată pentru infracțiunea prevăzută de art. 213 C. pen.

În baza art. 81 C. pen. s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe durata termenului de încercare de 4 ani, prevăzut de art. 82 C. pen., atrăgându-i-se atenția inculpatei asupra dispozițiilor art. 83 C. pen.

În baza art. 6¹ alin. (4) din Legea nr. 78/2000, inculpata a fost obligată la restituirea sumei de 6 milioane lei vechi către numita F.M., iar în conformitate cu dispozițiile art. 191 C. proc. pen., a fost obligată la plata a 3.500 RON reprezentând cheltuieli judiciare în favoarea statului.

În fapt, instanța de fond a constatat în esență că inculpata T.M., avocat în Baroul Y, a pretins și primit suma de 100.000.000 lei vechi de la martora F.M., pentru a interveni pe lângă decanul Baroului Y în vederea facilitării admiterii martorei ca și avocat în cadrul acestui barou.

Referitor la infracțiunea prevăzută de art. 213 C. pen. reclamată de martora F.M., faptă constând în aceea că inculpata a primit de la această martoră suma de 7 milioane lei vechi pentru a-i achita taxele necesare susținerii examenului la Baroul O., iar ulterior a refuzat să-i mai restituie această sumă – prima instanță a reținut că nu este prevăzută de legea penală, putând să constituie, eventual, obiectul unui litigiu de natură civilă.

În aceste condiții, prima instanță a dispus achitarea inculpatei pentru infracțiunea prevăzută de art. 213 C. pen., în temeiul art. 11 pct. 2 lit. a) raportat la art. 10 lit. b) C. proc. pen.

Împotriva acestei sentințe penale, a declarat apel atât Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Anticorupție Craiova, cât și inculpata T.M.

În motivele de apel formulate de Parchet s-a susținut în esență că temeiul achitării inculpatei pentru infracțiunea de abuz de încredere prevăzută de art. 213 C. pen. este greșit indicat, iar pedeapsa aplicată inculpatei a fost greșit individualizată atât în privința cuantumului, cât și a modalității de executare.

În apelul inculpatei T.M. s-a susținut, între altele, neîndeplinirea elementelor constitutive ale infracțiunii de trafic de influență întrucât decanul Baroului nu avea atribuții în legătură cu examenul de promovare în avocatură.

Instanța de apel a considerat această critică ca fiind nefondată din următoarele considerente:

Potrivit dispozițiilor art. 257 alin. (1) C. proc. pen., constituie trafic de influență primirea ori pretinderea de bani sau alte foloase, ori acceptarea de promisiuni, de daruri, direct sau indirect, pentru sine ori pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă se creadă că are influență asupra unui funcționar, pentru a-l determina să facă sau să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu.

Din interpretarea acestui text de lege, rezultă că legiuitorul a condiționat existența infracțiunii de trafic de influență, între altele, de împrejurarea ca făptuitorul să aibă influență sau să lase să se creadă că are influență asupra unui funcționar, în ale cărui atribuții să intre actul pentru care se promite intervenția.

Această condiție este îndeplinită nu numai atunci când făptuitorul precizează numele funcționarului, ci și când acesta este indicat prin calitatea sa, în mod direct sau indirect.

Din actele dosarului rezultă că inculpata, pretinzând suma de bani de la denunțătoare, a indicat calitatea persoanei pe lângă care își va exercita influența, în vederea promovării examenului de admitere în avocatură a denunțătoarei, ceea ce este suficient pentru ca, sub acest aspect, cerința legală să îndeplinită.

S-a arătat totodată că, din regulamentul cadru privind organizarea examenului de primire în profesia de avocat și a examenului de obținere a titlului profesional de avocat definitiv emis de Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România, rezultă că decanul Baroului este președintele

comisiei de examen organizat în sensul menționat mai sus, având numeroase atribuții în legătură cu examenul desfășurat pentru primirea în profesia de avocat.

Apelurile au fost admise însă pentru alte considerente, sentința fiind desființată în parte dispunându-se încetarea procesului penal pentru infracțiunea prevăzută de art. 213 C. pen. în conformitate cu art. 11 pct. 2 lit. b C. proc. pen. raportat la art. 10 lit. f) C. proc. pen., reținerea de circumstanțe atenuante și reducerea pedepsei aplicate inculpatei pentru infracțiunea prevăzută de art. 257 C. pen. combinat cu art. 6 din Legea nr. 78/2000, la 6 luni închisoare cu aplicarea art. 81 C. pen.

Ulterior, prin decizia penală nr. 723/2008 a Î.C.C.J. a fost admis recursul declarat de Parchet – D.N.A., s-a casat decizia instanței de apel cu privire la individualizarea pedepsei pentru infracțiunea de trafic de influență, pedeapsa fiind majorată la 1 an închisoare.

Totodată a fost schimbată modalitatea de executare fiind aplicate dispozițiile art. 86¹ C. pen. privind suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei.

Trafic de influență. Elemente constitutive

Art. 257 C. pen. incriminează fapta de primire sau pretindere de bani ori acceptarea de promisiuni, de daruri, direct sau indirect, pentru sine ori pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar pentru a-l determina să facă sau să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu, astfel că, esențial pentru angajarea răspunderii penale este să se administreze dovada săvârșirii uneia din faptele care reprezintă elementul material, în modalitățile sancționate de legiuitor, independent dacă aceasta se realizează în beneficiul propriu sau al altei persoane.

Curtea de Apel Craiova, Secția Penală, decizia penală nr. 88/2007

Prin sentința penală nr. 589 din 20 noiembrie 2006 pronunțată de Tribunalul Dolj în dosarul nr. 1484/P/2006, a fost condamnat inculpatul N.G. la pedeapsa de 1 an și 6 luni închisoare, pentru săvârșirea unei infracțiuni de trafic de influență prevăzută de art. 257 C. pen., cu aplicarea art. 74 lit. a) și art. 76 lit. d) C. pen.

În baza art. 81-82 C. pen. s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe durata termenului de încercare de 3 ani și 6 luni și a fost atenționat inculpatul asupra dispozițiilor art. 83 C. pen. privind revocarea suspendării.

În baza art. 257 alin. (2) C. pen. coroborat cu art. 256 alin. (2) C. pen. s-a dispus confiscarea de la inculpat a echivalentului în lei pentru suma de 100 euro la cursul zilei de la data executării.

A fost obligat inculpatul la plata sumei de 600 lei cheltuieli judiciare către stat.

În esență s-a reținut că inculpatul, fost angajat al Regionalei CFR C., la Divizia Patrimoniu, a pretins prin intermediul martorului P.O. sumele de 100 euro și respectiv 3.500.000 lei ROL, în cursul lunii martie 2006, de la denunțatorul S.M., pretinzând că are influență asupra martorului V.T. - șef Divizie Patrimoniu la Regionala CFR C. și președinte al unei comisii de licitație - și că îl va ajuta în acest mod pe denunțator să obțină un aviz favorabil al comisiei de licitații cu privire la închirierea unui teren proprietatea regionalei.

De menționat că inculpatul a pretextat față de denunțator că remite suma de bani „nepotului directorului V.”.

Împotriva acestei sentințe a formulat apel inculpatul motivând, între altele, că fapta nu a fost determinată sub aspectul persoanei pentru care s-au pretins sumele de bani, respectiv dacă inculpatul a realizat această faptă în folosul său ori pentru altul, iar în acest caz nu ar exista infracțiunea de trafic de influență.

Critica este nefondată.

Art. 257 C. pen. incriminează fapta de primire sau pretindere de bani ori acceptarea de promisiuni, de daruri, direct sau indirect, pentru sine ori pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar pentru a-l determina să facă sau să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu, astfel că, esențial pentru angajarea răspunderii penale este să se administreze dovada săvârșirii uneia din faptele care reprezintă elementul material, în modalitățile sancționate de legiuitor, independent dacă aceasta se realizează în beneficiul propriu sau al altei persoane.

Legea penală incriminează atât pretinderea de bani sau alte foloase în nume propriu, prin sintagma ”pentru sine”, cât și aceeași faptă săvârșită în beneficiul altei persoane prin sintagma ”pentru altul”, iar în speță s-a dovedit, prin declarațiile martorilor, că sumele de bani pretinse au fost însușite de către inculpat, însă acesta a motivat că urma să le înmâneze martorului V. T. sau unor persoane din familia acestuia.

Apreciind că și celelalte critici sunt nefondate, instanța a respins apelul inculpatului.

Notă: decizia a rămas definitivă prin nerecurare.

Trafic de influență. Condiții de existență a infracțiunii.

Potrivit art. 257 alin. (1) C. pen. existența infracțiunii de trafic de influență nu este condiționată de obținerea rezultatului promis de către persoana care are influență sau care lasă să se creadă că are influență asupra funcționarului și nici de existența vreunei calități în persoana inculpatului, calitate care să poată determina soluția funcționarului.

Esențială pentru existența infracțiunii menționate este aparența pe care o lasă făptuitorul că ar avea influența necesară asupra actelor pe care le îndeplinesc anumiți funcționari, aceste elemente fiind dovedite însă de probe existente la dosar.

Curtea de Apel Craiova – Secția Penală, decizia penală nr. 111/2007

Prin sentința penală nr. 134 din 12 martie 2007 pronunțată de Tribunalul Dolj în dosarul nr.2853/63/2007, inculpatul N.N. a fost condamnat la pedeapsa de 3 ani închisoare.

S-a aplicat art. 71 C. pen. și s-a aplicat ca pedeapsă complementară interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) și b) C. pen.

S-a constatat că partea vătămată P. M. nu s-a constituit parte civilă în cauză și în baza art. 257 alin. (2) C. pen. raportat la art. 6¹ alin. (3) din Legea nr.78/2000 s-a confiscat de la inculpat suma de 2000 euro, iar în baza art. 191 C. proc. pen., a fost obligat inculpatul la 150 lei cheltuieli judiciare către stat.

Prima instanță a reținut în esență că în luna februarie 2005, inculpatul N. N., la acea dată având calitatea de agent de poliție, a pretins și primit de la denunțatorul parte vătămată P.M. suma de 2000 euro în vederea angajării fiului acestuia la o unitate militară.

Împotriva sentinței, în termen au formulat apeluri atât procurorul, cât și inculpatul, criticând hotărârea pentru nelegalitate și netemeinicie.

Procurorul a criticat-o pentru că în mod greșit s-au aplicat pedepse complementare în loc de pedepse accesorii și s-au confiscat de la inculpat sumele de bani care trebuiau restituite denunțatorului, iar inculpatul a criticat sentința pentru că în mod greșit a fost condamnat, deși nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de trafic de influență.

Apelurile sunt fondate și vor fi admise cu următoarea motivare:

Potrivit art. 71 alin. (2) C. pen., condamnarea la pedeapsa închisorii atrage de drept interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a)-c) din momentul în care hotărârea de condamnare a rămas definitivă și până la executarea pedepsei, până la grațierea totală sau a restului de pedeapsă ori până la împlinirea termenului de prescripție a executării pedepsei.

Pronunțând o pedeapsă cu închisoarea și dispunând executarea ei în regim de detenție, prima instanță era obligată să stabilească care dintre drepturile prevăzute de art. 64 lit. a) - c) C. pen. urmează a fi interzise.

Nestabilind o pedeapsă accesorie pedepsei principale, instanța de fond a pronunțat o hotărâre nelegală.

În consecință, soluționând apelul în rejudecare, Curtea va aplica pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) și b) C. pen., constatând că inculpatul nu a acționat în calitate de agent de poliție, ci de persoană particulară atunci când a săvârșit fapta.

S-a reținut însă că cel care a dat banii a denunțat fapta organului de urmărire penală, înainte de sesizarea acestuia cu privire la săvârșirea infracțiunii de trafic de influență.

Or, confiscarea, în cazul infracțiunii de trafic de influență, poate fi dispusă numai în cazul în care fapta, prin care patrimoniul inculpatului s-a mărit pe seama patrimoniului celui de la care a primit foloase, este rezultatul neconformării ordinii juridice, atât a făptuitorului, cât și a persoanei care vrea să beneficieze de influența reală sau presupusă a autorului infracțiunii de trafic de influență, ipoteză ce nu se regăsește în cauză, ca urmare a denunțării faptei înainte ca organul de urmărire penală să fie sesizat.

Prevederile art. 6¹ alin. (4) din Legea nr.78/2000, așa cum au fost completate prin art. I pct. 3 din Legea nr. 161/2003, stabilesc în mod expres că banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat în cazul în care denunță fapta mai înainte de descoperirea ei.

Împrejurarea că inculpatul este cercetat și în alte cauze, tot pentru fapte de corupție, nu poate fi considerată o sesizare cu privire la fapta dedusă judecătii, în prezenta cauză, în sensul dispozițiilor susmenționate

Cât privește susținerea inculpatului că faptei sale îi lipsește unul din elementele constitutive ale infracțiunii, aceasta este neîntemeiată.

Potrivit art. 257 alin. (1) C. pen. existența infracțiunii de trafic de influență nu este condiționată de obținerea rezultatului promis de către persoana care are influență sau care lasă să se creadă că are influență asupra funcționarului și nici de existența vreunei calități în persoana inculpatului, calitate care să poată determina soluția funcționarului.

Esențială pentru existența infracțiunii menționate este aparența pe care o lasă făptuitorul că ar avea influența necesară asupra actelor pe care le

îndeplinesc anumiți funcționari, aceste elemente fiind dovedite însă de probele existente la dosar.

Cu motivarea reținută, în temeiul art. 379 alin. (1) pct. 2 lit. a) C. proc. pen. se va admite apelul procurorului și pe cale de consecință și apelul inculpatului, se va desființa sentința atacată și procedându-se la o nouă judecată, se vor înlătura pedepsele complementare și se vor aplica alături de pedeapsa principală pedepsele accesorii prevăzute de art. 64 lit. a) și b) C. pen. și se va înlătura confiscarea sumei de 2000 euro de la inculpat, aceasta urmând să rămână în posesia denunțatorului P.M.

Notă: decizia a rămas definitivă în urma respingerii recursului declarat de inculpat conform deciziei penale nr. 5237/2007 a Î.C.C.J.

Trafic de influență. Legea nr. 78/2000. Confiscarea sumelor de bani

Din interpretarea art. 6¹ rezultă cu certitudine că denunțatorul trebuie să fie subiect activ în condițiile stabilite de legea specială, fiind necesară aplicarea lor în timpul cercetării ori urmăririi penale, iar față de acesta trebuia să fie adoptată o soluție de neîncepere a urmăririi penale sau de încetare a urmăririi penale.

În cauza de față, denunțatorul nu a fost cercetat sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 6¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000, iar ca urmare nu poate să beneficieze de cauza de impunitate prevăzută de art. 6¹ alin. (4), cu consecința restituirii sumei de 2.000 euro, dată inculpatului.

Curtea de Apel Craiova, Secția Penală, decizia penală nr. 214/2007

Prin sentința penală nr. 115 din 22 iunie 2007, Tribunalul Olt a condamnat pe inculpatul N.N. la pedeapsa principală de 3 ani închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 257 alin. (1) C. pen. cu aplicarea art. 7 alin. (3) din Legea nr. 78/2000.

În baza art. 71 alin. (1) – (3) C. pen. inculpatului i-au fost interzise drepturile prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) și b) C. pen., pe timpul detenției.

S-a constatat că inculpatul este arestat în altă cauză.

În baza art. 6¹ alin. (2) și (4) din Legea 78/2000, a obligat pe inculpat să restituie suma de 2.000 euro, martorului denunțator Ș.P.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că în august 2006 inculpatul, agent de poliție în cadrul Poliției de Frontieră – Aeroportul C, a pretins și a primit de la denunțatorul Ș.P. suma de 2000 euro motivând că poate interveni pe lângă conducerea SC R. SA pentru ca denunțatorul să fie angajat la o stație de benzină a acestei societăți, deschisă în orașul B.

Stabilindu-se că martorul denunțator Ș.P. a fost cel care a sesizat organele de urmărire penală mai înainte ca acestea să se fi sesizat ele însele de săvârșirea infracțiunii, în considerarea dispozițiilor art. 6¹ alin. (2) și (4) din Legea 78/2000, instanța a dispus ca suma de 2.000 euro, dată de acesta inculpatului, să fie restituită denunțatorului.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel Parchetul de pe lângă Tribunalul Olt, cât și inculpatul.

În apelul declarat de parchet, soluția primei instanțe a fost criticată pentru nelegalitate, apreciindu-se că în cauză s-a făcut o aplicare greșită a dispozițiilor art. 6¹ alin. (4) din Legea nr.78/2000, text de lege în baza căruia inculpatul a fost obligat să restituie suma de 2.000 euro către denunțatorul Ș.P. și că această sumă trebuia confiscată de la inculpat, potrivit art. 256 alin. (2) C. pen., eventual obligat acesta la plata echivalentului sumei în lei.

Totodată, cu trimitere la jurisprudență, s-a mai susținut că, nejustificat, inculpatului - cu titlu de pedeapsă accesorie, i-a fost interzis dreptul de a alege prevăzut de art. 64 lit. a) teza I-a, pe durata prevăzută de art. 71 C. pen.

În apelul inculpatului, atât în motivele scrise, cât și prin cele dezvoltate de apărător, acesta a invocat mai multe aspecte printre care și inexistența faptei, iar în subsidiar a solicitat reducerea pedepsei aplicate.

Apelurile au fost apreciate ca fondate din următoarele considerente:

Astfel, observând actul de sesizare a instanței, Curtea constată că inculpatul a fost trimis în judecată sub aspectul săvârșirii infracțiunii de trafic de influență, faptă prevăzută de art. 257 C. pen. raportat la art. 7 alin. (3) din Legea nr. 78/2000.

Potrivit art. 6¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000, constituie infracțiune promisiunea, oferirea sau darea de bani, de daruri ori alte foloase, direct sau indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar, pentru a-l determina să facă ori să nu facă un act ce intră în atribuțiunile sale de serviciu.

Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță autorității fapta mai înainte ca organul de urmărire să fi fost sesizat pentru această faptă.

Potrivit alin. (4), banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat, în cazul prevăzut de alin. (2).

Din interpretarea art. 6¹, rezultă cu certitudine că denunțatorul trebuie să fie subiect activ în condițiile stabilite de legea specială, fiind necesară aplicarea lor în timpul cercetării ori urmăririi penale.

Față de denunțator, trebuia să fie adoptată o soluție de neîncepere a urmăririi penale sau de încetare a urmăririi penale.

În cauza de față, denunțatorul Ș.P. nu a fost cercetat sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 6¹ alin. (1) din Legea nr.78/2000, iar ca urmare, nu poate să beneficieze de cauza de impunitate prev. de art. 6¹ alin. (4), cu consecința restituirii sumei de 2.000 euro, dată inculpatului.

Împrejurarea că denunțatorul Ș.P. a denunțat fapta anterior sesizării organelor de urmărire penală, nu este suficientă pentru a justifica aplicarea dispozițiilor art. 6¹ alin. (4) din Legea nr.78/2000.

Însă, în cauză, trebuiau aplicate dispozițiile art. 257 alin. (2) C. pen., ce fac trimitere la dispozițiile art. 256 alin. (2) C. pen., text de lege în baza căruia suma de 2.000 euro trebuia confiscată, iar dacă aceasta nu a fost găsită, inculpatul trebuia obligat la plata echivalentului în lei.

Cât privește interzicerea dreptului de „a alege”, prevăzut de art. 64 lit. a) C. pen., pe durata prevăzută de art. 71 C. pen., Curtea, cu referire la art. 3 al Protocolului nr. 1 la CEDO, va aprecia că prin aplicarea acestei pedepse accesorii s-a adus inculpatului o restricție nejustificată, ce trebuie înlăturată.

În consecință au fost admise ambele apeluri, a fost desființată sentința în parte în sensul că i-a fost aplicată inculpatului doar pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a și b) C. pen. pe durata prevăzută de art. 71 C. pen. și, totodată, în baza art. 256 alin. (2) C. pen., raportat la art. 118 lit. b) C. pen., a fost confiscată de la inculpat suma de 2.000 euro sau echivalentul acesteia în lei, la data executării.

Notă: decizia a devenit definitivă prin respingerea ca nefondat a recursului declarat de inculpat, conform deciziei penale nr. 1262/2008 a Î.C.C.J.

Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție. Infracțiuni prevăzute în art. 10 lit. b) din Legea nr. 78/2000. Modificare legislativă

Abrogarea unei norme de incriminare nu echivalează cu dezincriminarea faptei prevăzute în acea normă. În consecință, în urma abrogării, prin Legea nr. 69/2007, a normei de incriminare a faptelor de a acorda credite cu încălcarea legii sau a normelor de creditare și de a nu urmări, conform legii sau normelor de creditare, destinațiile contractate ale creditelor, prevăzute în art. 10 lit. b) din Legea nr. 78/2000, faptele pot fi încadrate în art. 246 C. pen. referitor la abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în acest text de lege.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 5541 din 20 noiembrie 2007

Prin sentința penală nr. 131 din 8 aprilie 2004 a Tribunalului Bihor a fost condamnată inculpata C.L. pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 10 lit. b) din Legea nr. 78/2000 și a două infracțiuni prevăzute în art. 254 alin. (1) C. pen. raportat la art. 1 lit. b) și e) din Legea nr. 78/2000, iar inculpatul M.C. pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute în art. 215 alin. (1), (2), (3) și (4) C. pen. și art. 10 lit. c) din Legea nr.78/2000

Instanța a reținut în esență că, în perioada aprilie-mai 2003, în calitate de director al sucursalei unei bănci, inculpata C.L. a acordat mai multe credite societății comerciale T., cu încălcarea normelor de creditare și nu a urmărit - conform legii și normelor bancare - destinația contractată a creditelor, în scopul obținerii de foloase necuvenite.

Pentru a aproba, în baza atribuțiilor sale de serviciu, ca director al sucursalei băncii, acordarea a două credite, cu încălcarea normelor bancare, la 4 aprilie și 30 mai 2003, inculpata a primit de la inculpatul M.C. sumele de 300 de euro și 1.000 de dolari SUA.

În calitatea sa de administrator la societatea comercială T., inculpatul M.C. a indus în eroare banca, prin folosirea unor documente de plată frauduloase emise pe numele unor societăți comerciale dizolvate, cu prilejul încheierii convențiilor de împrumut, cauzând băncii un prejudiciu total de 61.600 RON.

În perioada aprilie-mai 2003, inculpatul a solicitat și a obținut de la bancă credite în valoare totală de 143.000 RON pe care, contrar destinației

lor, le-a folosit pentru rambursarea unor credite anterioare, pentru plăți către societăți cu care nu avea relații comerciale sau pentru ridicări în numerar fără prezentarea de documente justificative.

Împotriva acestei soluții au declarat apel procurorul și inculpata C.L.

Prin decizia penală nr. 3 din 11 ianuarie 2005, Curtea de Apel Oradea a admis apelul procurorului, între altele, cu privire la individualizarea pedepsei aplicată inculpatei C.L.

Înalta Curte de Casație și Justiție, prin decizia penală nr. 5134 din 13 septembrie 2005, a admis recursul inculpatei, a casat decizia atacată și a trimis cauza la Curtea de Apel Oradea pentru rejudecarea apelurilor procurorului și inculpatei, întrucât instanța de apel nu a arătat motivele pe care și-a întemeiat soluția.

În rejudecarea cauzei, Curtea de Apel Oradea, prin decizia penală nr. 208/A din 19 decembrie 2006, a respins apelul procurorului și a admis apelul inculpatei C.L. împotriva hotărârii primei instanțe, pe care a desființat-o, între altele, în sensul că a dispus achitarea inculpatei, în baza art. 11 pct. 2 lit. a) raportat la art. 10 alin. (1) lit. d) C. proc. pen., pentru infracțiunea prevăzută în art. 10 lit. b) din Legea nr. 78/2000 și, în baza art. 11 pct. 2 lit. a) raportat la art. 10 alin. (1) lit. a) C. proc. pen., pentru cele două infracțiuni prevăzute în art. 254 alin. (1) C. pen. raportat la art. 1 lit. b) și e) din Legea nr. 78/2000.

La 20 decembrie 2006, împotriva acestei decizii penale privind pe inculpata C.L., procurorul a declarat recurs, solicitând condamnarea inculpatei pentru infracțiunile reținute în sarcina sa la o pedeapsă privativă de libertate, considerându-se că din probele administrate rezultă vinovăția acesteia.

Temeiul juridic al recursului l-au constituit dispozițiile art. 385⁹ alin. (1) pct. 18 C. proc. pen.

La 24 septembrie 2007, procurorul de ședință a solicitat, în scris, extinderea motivelor de recurs față de inculpată, cu alte două motive prevăzute în dispozițiile art. 385⁹ alin. (1) pct. 9 și pct. 20 C. proc. pen.

Procurorul a susținut că hotărârea instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de achitare a inculpatei sub aspectul infracțiunii prevăzute în art. 10 lit. b) din Legea nr. 78/2000.

Prin al doilea motiv de recurs, s-a solicitat schimbarea încadrării juridice din infracțiunea prevăzută în art. 10 lit. b) din Legea nr. 78/2000, în infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor în formă continuată prevăzută în art. 246 cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen.

Procurorul a arătat că, după pronunțarea deciziei penale nr. 208/A din 19 decembrie 2006, a intrat în vigoare Legea nr. 69/2007 din 26 martie 2007 privind modificarea lit. b) și c) ale art. 10 din Legea nr. 78/2000.

Prin Legea nr. 69/2007 s-au abrogat dispozițiile incriminatoare privind acordarea creditelor cu încălcarea legii și a normelor bancare, rămânând în continuare incriminată numai acordarea subvențiilor cu încălcarea legii.

Abrogarea dispozițiilor incriminatoare prevăzute în art. 10 lit. b) și c) din Legea nr. 78/2000 nu a însemnat dezincriminarea faptelor prevăzute în aceste dispoziții, întrucât faptele continuă să fie incriminate prin alte dispoziții cu caracter penal.

În speță, abrogarea dispozițiilor cu caracter special prevăzute în art. 10 lit. b) din Legea nr. 78/2000 determină ca faptele săvârșite de inculpată să primească o altă încadrare juridică, potrivit legii generale care își redobândește eficacitatea, respectiv în infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor prevăzută în art. 246 C. pen.

Procurorul a mai solicitat extinderea efectelor recursului și cu privire la inculpatul M.C., în sensul schimbării încadrării juridice în ceea ce-l privește din infracțiunea prevăzută în art. 10 lit. c) din Legea nr. 78/2000, în infracțiunea prevăzută în art. 272 alin. (1) pct. 2 din Legea nr. 31/1990 privind folosirea cu rea-credință a bunului sau creditului de care se bucură societatea, într-un scop contrar intereselor acesteia sau în folosul lui propriu ori pentru a favoriza o altă societate în care are interes direct sau indirect.

Examinând recursul, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că acesta este fondat pentru următoarele considerente:

Inculpata C.L. a fost trimisă în judecată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 10 lit. b) din Legea nr. 78/2000, constând în aceea că, în calitate de director al sucursalei unei bănci, în perioada aprilie-mai 2003, a acordat mai multe credite societății comerciale T., cu încălcarea legii bancare și a normelor de creditare și nu a urmărit, conform legii și normelor bancare, destinațiile contractate ale creditelor, în scopul obținerii de foloase necuvenite.

Instanțele de judecată s-au pronunțat asupra unei singure infracțiuni, când, în realitate, inculpata a săvârșit două fapte distincte, ale căror elemente materiale și urmări sunt diferite:

- o primă infracțiune prevăzută în art. 10 lit. b) din Legea nr. 78/2000 constă într-o acțiune - aceea de acordare de credite cu încălcarea dispozițiilor legale - și care se consumă instantaneu, la momentul realizării lui *verbum regens*;

- o a doua infracțiune prevăzută în art. 10 lit. b) din aceeași lege constă într-o infracțiune - aceea de neurmărire a destinației creditelor acordate - și care are un moment de consumare și unul de epuizare, ulterioară săvârșirii primei infracțiuni.

Faptele au rezoluții infracționale distincte și se află în concurs real, potrivit dispozițiilor art. 33 lit. a) C. pen.

Abrogarea art. 10 lit. b) din Legea nr. 78/2000 pune problema retroactivității legii penale.

Abrogarea unei dispoziții de incriminare nu înseamnă întotdeauna și dezincriminarea faptei prevăzute în acea dispoziție, fiindcă este posibil ca fapta respectivă să continue să fie incriminată printr-o altă dispoziție cu caracter penal.

Înalta Curte de Casație și Justiție constată că faptele reținute în sarcina inculpatei, astfel cum au fost arătate, se regăsesc în conținutul infracțiunii de abuz în serviciu prevăzută în art. 246 C. pen.

Instanța urmează să se pronunțe asupra noii încadrări juridice a faptelor reținute în sarcina inculpatei, să stabilească încadrarea juridică în ceea ce privește forma continuată a infracțiunii și să-i asigure inculpatei realizarea deplină a dreptului la apărare în raport cu noua situație juridică stabilită.

Cu privire la infracțiunile de luare de mită, prevăzute în art. 254 alin. (1) C. pen. raportat la art. 1 lit. b) și e) din Legea nr. 78/2000, Înalta Curte de Casație și Justiție constată necesitatea efectuării unei cercetări judecătorești amănunțite, în vederea stabilirii adevărului în cauză și lămuririi neconcordanțelor dintre declarații.

În ceea ce privește solicitarea procurorului de a se extinde efectele recursului și cu privire la inculpatul M.C., Înalta Curte de Casație și Justiție constată că recursul procurorului a fost declarat numai cu privire la inculpata C.L.

În conformitate cu dispozițiile art. 416¹ pct. 1 lit. a) C. proc. pen., hotărârea instanței de apel nr. 208/A din 19 decembrie 2006 a rămas definitivă față de acesta la data expirării termenului de recurs.

Abrogarea dispozițiilor art. 10 lit. c) din Legea nr. 78/2000 a intervenit ulterior rămânerii definitive a hotărârii cu privire la inculpatul M.C., astfel că schimbarea încadrării juridice a acestei infracțiuni în cea prevăzută în art. 272 alin. (1) pct. 2 din Legea nr. 31/1990 și condamnarea inculpatului în condițiile în care căile de atac anterior exercitate de procuror au fost exclusiv în favoarea acestuia, nu este legală. Inculpatul are la dispoziție alte prevederi ale Codului de procedură penală pentru rezolvarea acestei situații juridice.

În consecință, recursul declarat de procuror a fost admis, decizia penală sus-menționată și sentința penală nr. 131 din 8 aprilie 2004 pronunțată de Tribunalul Bihor au fost casate, în parte, numai în ceea ce privește soluționarea laturii penale și numai cu privire la inculpata C.L. și s-a dispus trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de fond, respectiv Tribunalul Bihor.

Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție. Încadrare juridică

Fapta de fals în înscrisuri sub semnătură privată săvârșită în scopul de a ascunde comiterea infracțiunii de luare de mită prevăzută în art. 254 C. pen. constituie o infracțiune în legătură directă cu infracțiunile de corupție și se încadrează în prevederile art. 290 C. pen. raportat la art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, iar fapta de abuz în serviciu contra intereselor publice, săvârșită în realizarea scopului urmărit prin infracțiunea de luare de mită prevăzută în art. 254 C. pen., constituie, de asemenea, o infracțiune în legătură directă cu infracțiunile de corupție și se încadrează în prevederile art. 248 C. pen. raportat la art. 17 lit. d) din Legea nr. 78/2000.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 124 din 16 ianuarie 2008

Prin sentința penală nr. 661 din 21 noiembrie 2005 a Tribunalului Cluj au fost condamnați inculpații:

1. P.G. pentru comiterea infracțiunilor de luare de mită, prevăzută în art. 254 alin. (1) C. pen. raportat la art. 7 alin. (1) Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen.; participație improprie la infracțiunea de fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută în art. 31 alin. (2) raportat la art. 290 C. pen. și art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000; complicitate la infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, prevăzută în art. 26 raportat la art. 248 C. pen. și art. 17 lit. d) din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen.; fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută în art. 290 C. pen. raportat la art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen. și uz de fals, prevăzută în art. 291 C. pen. raportat la art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen.;

2. R.E. pentru comiterea infracțiunilor de instigare la participație improprie la fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută în art. 25 raportat la art. 31 alin. (2) și art. 290 C. pen., cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000; abuz în serviciu contra intereselor publice, prevăzută în art. 248 C. pen. raportat la art. 17 lit. d) din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen.; fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută în art. 290 C. pen. raportat la art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea

art. 41 alin. (2) C. pen. și uz de fals, prevăzută în art. 291 C. pen. raportat la art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen.

Instanța de fond a reținut, în esență, că inculpatul P.G., în calitate de membru în comisiile de evaluare a ofertelor constituite la nivelul unui spital și membru în comisiile de recepție a lucrărilor, a pretins și primit de la denunțatorul G.V., în perioada 14 martie 2003 - 26 august 2004, suma totală de 43.705 RON și 600 de euro pentru atribuirea de lucrări de reparații la instituția sanitară și acceptarea la plată a facturilor fiscale emise de societatea comercială S. în anii 2003-2004.

Același inculpat, la 19 decembrie 2003, l-a determinat pe numitul G.V. să întocmească, fără vinovăție, o factură fiscală, prin care s-a atestat fictiv că societatea comercială S. a executat lucrări de reparații în cadrul instituției sanitare, în scopul primirii ulterioare a sumei de 30.000 RON cu titlu de mită, ajutând-o pe inculpata R.E. să dispună plata facturii fiscale false, prin care agentul economic privat a beneficiat de foloase necuvenite.

Inculpatul P.G., în calitate de membru în acele comisii de adjudecare și recepție, a semnat în fals, în luna mai 2004, un proces-verbal de adjudecare a ofertelor și un procesul-verbal de recepție, în scopul ascunderii luării de mită, documente utilizate de instituția sanitară, iar în luna august 2004, a ajutat-o pe inculpata R.E. ca prin abuzul funcției să dispună plata către societatea comercială G. a unei facturi fiscale în valoare de 43.874,2210 RON, în baza căreia agentul economic privat și societatea comercială R. au beneficiat de foloase necuvenite în valoarea facturii fiscale.

Inculpata R.E., în calitate de director financiar contabil și ulterior director administrativ în cadrul spitalului, l-a determinat, la 19 decembrie 2003, pe inculpatul P.G. să dispună denunțatorului G.V. să întocmească, fără vinovăție, o factură fiscală falsă, în valoare de 47.600 RON, în scopul ca societatea comercială S. să beneficieze de foloase necuvenite în valoarea actului fiscal fals, iar în luna mai 2004, a semnat în fals un contract și, la 12 august 2004, a dispus plata unei facturi fiscale false, emisă de societatea comercială G., la care erau anexate situațiile de lucrări false, în scopul ca agentul economic privat și societatea comercială R. să beneficieze necuvenit de suma de 43.874,2210 RON.

Prin decizia penală nr. 50 din 21 martie 2007, Curtea de Apel Cluj a admis apelurile declarate de Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Cluj și inculpați, hotărârea fondului fiind desființată, între altele, cu privire la încadrarea juridică dată unora din faptele reținute în sarcina inculpaților și greșita condamnare a inculpatei R.E. pentru infracțiunea prevăzută în art. 25 raportat la art. 31 alin. (2) C. pen., art. 290 C. pen. și art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000.

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Cluj a dispus, în baza art. 334 C. proc. pen., schimbarea încadrării juridice și condamnarea inculpatului P.G. pentru săvârșirea infracțiunii de participație improprie la fals în înscrisuri sub semnătură privată, prevăzută în art. 31 alin. (2) raportat la art. 290 C. pen., cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000; a infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată prevăzută în art. 290, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen. și complicitate la infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice, prevăzută în art. 26 raportat la art. 248 C. pen., cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen., fiind menținută pedeapsa aplicată inculpatului prin hotărârea atacată pentru infracțiunea de luare de mită prevăzută în art. 254 alin. (1) C. pen. raportat la art. 7 alin. (1) Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen.

În ceea ce o privește pe inculpata R.E., instanța de apel a dispus, în baza art. 11 pct. 2 lit. a) C. proc. pen., achitarea de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute în art. 25 raportat la art. 31 alin. (2) și art. 289 C. pen., cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, cu privire la care prima instanță dispusese schimbarea încadrării juridice în infracțiunea prevăzută în art. 25 raportat la art. 31 alin. (2) și art. 290 C. pen., cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000.

Instanța de apel a dispus condamnarea inculpatei pentru săvârșirea infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată prevăzută în art. 290, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen. și a infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice prevăzută în art. 248, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen.

Împotriva acestei decizii penale a declarat recurs, între alții, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Cluj.

Parchetul a criticat hotărârea atacată pentru nelegalitate și netemeinicie, invocând, în principal, cazurile de casare prevăzute în art. 385⁹ alin. (1) pct. 17 și 18 C. proc. pen. Parchetul a susținut că, în mod greșit, au fost înlăturate dispozițiile art. 17 lit. c) și d) din Legea nr. 78/2000 de la încadrarea juridică a infracțiunilor prevăzute în art. 290 C. pen., respectiv art. 248 C. pen. și art. 26 raportat la art. 248 C. pen., toate cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen., câtă vreme din probele administrate în cauză rezultă că inculpații au acționat atât pentru obținerea de foloase necuvenite pentru ei și pentru alții, cât și pentru ascunderea infracțiunilor de corupție săvârșite.

Printr-un alt doilea motiv de recurs, s-a susținut greșita achitare a inculpatei R.E. pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută în art. 25 raportat la art. 31 alin. (2) și art. 289 C. pen., cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000.

Examinând recursul, Înalta Curte de Casație și Justiție constată următoarele:

Atât instanța de fond, cât și instanța de apel au constatat că inculpatul P.G. se face vinovat de săvârșirea infracțiunii de luare de mită prevăzută în art. 254 C. pen. raportat la art. 7 alin. (1) din Legea nr. 78/2000.

În sarcina inculpatului P.G. s-a stabilit și săvârșirea infracțiunilor de fals în înscrisuri sub semnătură privată și complicitate la abuz în serviciu contra intereselor publice, fără a se reține și dispozițiile art. 17 lit. c) și d) din Legea nr. 78/2000.

În același mod s-a procedat și în cazul inculpatei R.E., condamnată pentru infracțiunile prevăzute în art. 248 cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen., respectiv art. 290 cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen., fără a se reține și dispozițiile legii speciale la care s-a făcut referire.

Încadrarea juridică a fost stabilită în mod greșit.

Prevederile art. 17 lit. c) și d) din Legea nr. 78/2000 nu descriu și nu determină structura juridică și conținutul constitutiv al unor noi infracțiuni de fals ori de abuz în serviciu, altele decât cele regăsite în Codul penal. Textele de lege incriminează modalitățile agravate ale acestor infracțiuni, atunci când faptele au fost săvârșite în scopul ascunderii uneia din infracțiunile de corupție sau asimilate acestora ori în realizarea scopului urmărit printr-o asemenea infracțiune.

Poziția subiectivă - caracterizată de intenție calificată de scop, determină în reglementarea legii modalitățile agravate ale infracțiunilor, atunci când acestea au fost săvârșite în condițiile prevăzute în Legea nr. 78/2000.

Din probatoriul aflat la dosarul cauzei rezultă că întocmirea în fals a unui contract și a documentației aferente selecției de ofertă, respectiv al procesului-verbal de adjudecare a ofertelor și a procesului-verbal de recepție, a fost făcută în scopul ascunderii luării de mită, astfel că înlăturarea dispozițiilor art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000 de către instanța de apel nu se justifică.

De altfel, însăși instanța de apel a reținut în considerentele hotărârii atacate că, având în vedere că facturile fiscale falsificate au fost folosite ulterior de către inculpați, sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute în art. 31 alin. (2) raportat la art. 290 C. pen., cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, în ceea ce privește factura pe care a întocmit-o G.V., la solicitarea inculpatului P.G., în scopul primirii ulterioare a sumei de 30.000 RON cu titlu de mită, precum și ale infracțiunii de fals în înscrisuri sub semnătură privată prevăzută în art. 290 cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen., în ceea ce privește procesul-verbal de adjudecare a

ofertelor și procesul-verbal de recepție a lucrărilor. Instanța de apel a apreciat, totuși, că această infracțiune nu poate fi considerată ca fiind săvârșită în scopul ascunderii infracțiunii de corupție pentru a se reține dispozițiile art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, fapta fiind comisă pentru a acoperi nelegalitățile produse ca efect al întocmirii facturilor fiscale care au fost dispuse fără respectarea condițiilor prevăzute de lege.

Raționamentul pe care s-a fundamentat operațiunea de schimbare a încadrării juridice este greșit, întrucât toate demersurile inculpaților, constând în falsificarea actelor pentru a încerca crearea unei aparențe de legalitate, au fost efectuate, pe de o parte, pentru justificarea plății facturilor către societatea comercială S. pentru lucrări neefectuate, dar decontate, iar pe de altă parte, pentru justificarea preferinței pe care inculpații au manifestat-o pentru societatea denunțătorului, în sensul atribuirii reparațiilor la diversele secții ale spitalului, fără respectarea procedurilor impuse de lege și fără a exista o selecție de ofertă. Or, atribuirea ilegală a lucrărilor de reparații și plata lucrărilor neexecutate nu s-a făcut cu titlu gratuit, ci în scopul ascunderii infracțiunii de luare de mită.

În ceea ce privește activitatea inculpatei R.E., din probatoriul administrat, rezultă că, în calitate sa de director financiar contabil și ulterior director administrativ în cadrul spitalului, în luna mai 2004 a semnat în fals un contract și la 12 august 2004 a dispus plata unei facturi fiscale false, emisă de societatea comercială G., la care erau anexate situațiile de lucrări false, în scopul ca agentul economic privat și societatea comercială R. să beneficieze fără drept de suma de 43.874,2210 RON.

În aceste condiții, schimbarea încadrării juridice a infracțiunilor de fals în înscrisuri sub semnătură privată și de abuz în serviciu prin înlăturarea dispozițiilor art. 17 lit. c) și d) din Legea nr. 78/2000 este contrară legii.

Cât privește critica referitoare la greșita achitare a inculpatei R.E. pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 25 raportat la art. 31 alin. (2) și art. 289 C. pen., cu aplicarea art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că aceasta nu este fondată.

Fapta inculpatei de a-l instiga pe inculpatul P.G. pentru ca acesta, la rândul său, să determine denunțătorul la întocmirea în fals a unei facturi fiscale în valoare de 47.600 RON, prin care se atesta în mod nereal executarea unor lucrări de reparații în acest quantum, și fără a exista un contract de prestări servicii, o situație de lucrări sau un proces-verbal, constituie un act material ce intră în conținutul infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice prevăzută în art. 248 C. pen. raportat la art. 17 lit. d) din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen., reținută în sarcina inculpatei.

Aceste manopere frauduloase au fost efectuate în calitate sa de director financiar al spitalului, atribuțiile de serviciu fiind îndeplinite în mod defectuos și în dauna instituției care a înregistrat, astfel, un prejudiciu.

Întrucât, însă, actul material se circumscrie activității infracționale desfășurate de inculpată în calitate sa de director financiar și, apoi, de director administrativ al spitalului, având drept rezultat prejudicierea instituției, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că nu se impune condamnarea sa separată, aceasta fiind realizată în cadrul condamnării inculpatei pentru infracțiunea de abuz în serviciu contra intereselor publice.

În consecință, recursul declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Cluj a fost admis, iar decizia penală atacată a fost casată cu privire la încadrarea juridică a unor infracțiuni.

În baza art. 334 C. proc. pen. s-a dispus schimbarea încadrării juridice după cum urmează:

1. pentru inculpatul P.G., din infracțiunea prevăzută în art. 290 cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen., în infracțiunea prevăzută în art. 290 C. pen. raportat la art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen. și, din infracțiunea prevăzută în art. 26 raportat la art. 248 C. pen. cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen., în infracțiunea prevăzută în art. 26 raportat la art. 248 C. pen. raportat la art. 17 lit. d) din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen., texte de lege în baza cărora inculpatul a fost condamnat;

2. pentru inculpata R.E., din infracțiunea prevăzută în art. 248 cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen., în infracțiunea prevăzută în art. 248 C. pen. raportat la art. 17 lit. d) din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen. și, din infracțiunea prevăzută în art. 290 cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen., în infracțiunea prevăzută în art. 290 C. pen. raportat la art. 17 lit. c) din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen., texte de lege în baza cărora inculpata a fost condamnată.

**INFRAȚIUNI PRIVIND
ACTIVITATEA ECONOMICĂ - FINANCIARĂ**

Consecințe deosebit de grave. Înșelăciune. Infracțiune continuată

În cazul infracțiunii de înșelăciune în forma continuată, dacă prin acțiunile de emiteră a mai multor cecuri asupra unor instituții de credit, știind că pentru valorificarea acestora nu există provizia sau acoperirea necesară, s-au cauzat pagube materiale în patrimoniul mai multor persoane fizice ori juridice, a căror valoare totală depășește suma de 200.000 RON, fapta se încadrează și în prevederile art. 215 alin. (5) C. pen. referitoare la înșelăciunea care a avut consecințe deosebit de grave.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 73 din 10 ianuarie 2007

Notă: Decizia nr. 73 din 10 ianuarie 2007 este în sensul Deciziei nr. XIV din 22 mai 2006 a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicată în M. Of. nr. 6 din 4 ianuarie 2007.

Tribunalul Constanța, prin sentința penală nr. 565 din 22 decembrie 2005, a condamnat pe inculpatul M.S. la pedeapsa de 7 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de înșelăciune prevăzută în art. 215 alin. (1)-(5) cu aplicarea art. 41 alin. (2) C. pen. În baza art. 71 C. pen. s-au interzis inculpatului drepturile prevăzute în art. 64 C. pen.

Instanța a reținut că inculpatul M.S., în calitate de asociat unic și administrator la societatea comercială U., în perioada mai - iulie 2003, în baza aceleiași rezoluții infracționale, a indus în eroare patru societăți comerciale, prin emiterea de file cec, deși cunoștea că nu are disponibil în cont. Astfel, la 20 mai 2003 a încheiat un contract de vânzare-cumpărare cu societatea comercială C. pentru livrarea de produse metalurgice și țevi, în valoare totală de 76.529,7007 RON, iar pentru plata mărfii, inculpatul a emis o filă cec care ulterior a fost refuzată la plată datorită lipsei de disponibil.

La 21 iunie 2003, folosind același procedeu, inculpatul a încheiat un contract de vânzare-cumpărare cu societatea comercială L., având ca obiect livrarea de vitrine frigorifice în valoare totală de 29.915,7056 RON, iar pentru plata mărfii inculpatul a emis o filă cec pentru suma totală de 29.915,7056 RON, care a fost refuzată la plată datorită lipsei de disponibil.

În cursul lunii iulie 2003, inculpatul a solicitat, prin intermediul a două comenzi, achiziționarea de apă minerală, sucuri și țigări de la societatea comercială H., în baza comenzii fiind livrată marfă în valoare de 12.985,2566 RON. Pentru achitarea mărfii, inculpatul a emis o filă cec care, de asemenea, a fost refuzată la plată, întrucât cecul fusese emis de un

trăgător aflat în interdicție bancară și aparținea unui set de documente care a fost retras din circulație.

La 5 și 12 iunie 2003, societatea comercială L. a livrat inculpatului marfă în valoare de 82.033,5028 RON, iar pentru achitarea mărfii inculpatul a emis două file cec și un bilet la ordin, care au fost respinse la plată.

Prin decizia nr. 108 din 1 iunie 2006, pronunțată de Curtea de Apel Constanța, Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, s-a respins ca nefondat apelul declarat de inculpat.

Împotriva acestor hotărâri, în termen legal, inculpatul a declarat recurs, solicitând, între altele, schimbarea încadrării juridice prin înlăturarea alin. (5) al art. 215 C. pen., cu motivarea că prejudiciul este sub 200.000 RON, întrucât marfa constând în apă minerală îmbuteliată, în valoare de 12.985,2566 RON, a fost achitată de altă societate comercială care a beneficiat efectiv de această marfă.

Examinând hotărârile recurate, între altele, prin prisma cazului de casare invocat, prevăzut în art. 385⁹ alin. (1) pct. 17 C. proc. pen., Înalta Curte de Casație și Justiție constată că recursul este nefondat.

Solicitarea inculpatului de a se reduce cuantumul prejudiciului prin scăderea sumei de 12.985,2566 RON, ce reprezintă contravaloarea apei minerale livrată de societatea comercială F. către societatea comercială M., apoi către societatea comercială H. și, în final, societății inculpatului, nu poate fi primită, întrucât, indiferent care a fost traseul mărfii, inculpatul a emis, în vederea plății, o filă cec în perioada în care societatea pe care o administra se afla în interdicție bancară. Fila cec a fost folosită la plată prin girarea succesivă între societățile intermediare până la furnizorul societatea comercială F. Împrejurarea că între timp una dintre societăți ar fi achitat marfa într-o altă modalitate de plată decât cea constând în girarea cu fila cec emisă de inculpat nu înseamnă că fapta inculpatului nu a pricinuit o pagubă, chiar dacă aceasta este localizată în patrimoniul altei societăți decât furnizorul inițial.

Așadar, cuantumul prejudiciului a fost calculat corect, prin însumarea prejudiciilor cauzate celor patru părți civile. Cum prejudiciul total este mai mare de 200.000 RON, solicitarea inculpatului de a se schimba încadrarea juridică dată faptei, prin înlăturarea alin. (5) al art. 215 C. pen., este neîntemeiată.

Recursul a fost, însă, admis, pentru alte motive invocate din oficiu, constând, între altele, în aplicarea greșită a pedepsei accesorii, prin interzicerea tuturor drepturilor prevăzute în art. 64 C. pen.

Înșelăciune în convenții. Condiții pentru existența infracțiunii.

Potrivit dispozițiilor art. 215 alin. (3) C.pen., constituie infracțiunea de înșelăciune în convenții, inducerea sau menținerea în eroare a unei persoane cu prilejul încheierii sau executării unui contract, în așa fel încât, fără această eroare, cel înșelat nu ar fi încheiat sau executat contractul, în condițiile stipulate.

Pentru aplicarea acestui text se cere ca, fie la încheierea contractului, fie pe parcursul executării, inculpatul să fi întreprins acțiuni de inducere în eroare prin mijloacele prevăzute de lege și numai în acest fel să fi determinat cealaltă parte să încheie sau să execute contractul.

Ca urmare, pentru a reține existența infracțiunii de înșelăciune, instanța trebuie să constate în ce constă inducerea în eroare și dacă datorită acestei erori, partea vătămată a săvârșit vreo acțiune sau omisiune de pe urma căreia a suferit vreo pagubă materială.

Curtea de Apel Craiova – Secția Penală, decizia penală nr. 88/2008

Prin sentința penală nr. 219 din 17 decembrie 2007 pronunțată de Tribunalul Olt în dosarul cu nr. 980/104/2006 inculpatul C.M. a fost condamnat la o pedeapsă rezultantă de 3 ani închisoare, ca pedeapsă principală, 2 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a), b), c) C. pen. ca pedeapsă complementară și la pedeapsa accesorie a interzicerii pe durata prevăzută de art. 71 C. pen. a drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a), b), c) C. pen. ca urmare a comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 254 alin. (1) C. pen. și de art. 215 alin. (1) și (3) C. pen.

În baza art. 86¹ C. pen. s-a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere pe o durată de 5 ani, 3 ani pedeapsa aplicată și 2 ani interval de timp stabilit de instanță, inculpatul fiind obligat să se supună măsurilor de supraveghere prevăzute de art. 86² C. pen.

Inculpatul a fost obligat la despăgubiri civile către S.C. R.P. SRL și către partea civilă N.I. și la plata de cheltuieli judiciare către stat.

În esență s-a reținut că inculpatul, în calitate de președinte al Societății Agricole A. SA, a pretins suma de 20.000 lei RON, de la numitul N.I., reprezentantul S.C. R.P. SRL, condiționându-i de această sumă vânzarea unei suprafețe de 4 ha teren, complexul agrozootehnic și fabrica de conserve cu utilaje, precum și grajdurile aferente, la prețuri subevaluate.

Din suma pretinsă, denunțatorul N.I. i-a dat suma de 8.000 lei RON – drept mită – urmând ca restul sumei de 12.000 lei RON să i-o remită la data perfectării actelor de vânzare-cumpărare.

Ulterior, a constatat că inculpatul îl înșelase deoarece terenul nu aparține Societății Agricole, acesta fiind proprietatea Primăriei –iar Societatea Agricolă era în stare de lichidare– fiind în faliment și majoritatea bunurilor erau gajate.

Împotriva acestei sentințe au formulat apel Parchetul de pe lângă Tribunalul Olt și inculpatul.

Apelul Parchetului a fost formulat invocându-se greșita individualizare a pedepsei atât sub aspectul cuantumului, cât și al modalității de executare precum și nestabilirea unei calități procesuale a numitului N.I. cu consecința greșitei admiteri a acțiunii civile formulate de acesta.

Inculpatul și-a motivat apelul susținând, printre altele motive de apel, faptul că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de înșelăciune în convenții prevăzute de art. 215 alin. (1) și (3) C. pen.

Apelul inculpatului este nefondat.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 215 alin. (3) C. pen., constituie infracțiunea de înșelăciune în convenții, inducerea sau menținerea în eroare a unei persoane cu prilejul încheierii sau executării unui contract, în așa fel încât, fără această eroare, cel înșelat nu ar fi încheiat sau executat contractul, în condițiile stipulate.

Pentru aplicarea acestui text se cere ca, fie la încheierea contractului, fie pe parcursul executării, inculpatul să fi întreprins acțiuni de inducere în eroare prin mijloacele prevăzute de lege și numai în acest fel să fi determinat cealaltă parte să încheie sau să execute contractul.

Ca urmare, pentru a reține existența infracțiunii de înșelăciune, instanța trebuie să constate în ce constă inducerea în eroare și dacă datorită acestei erori, partea vătămată a săvârșit vreo acțiune sau omisiune de pe urma căreia a suferit vreo pagubă materială.

Or, în cauza de față, din actele existente la dosar s-a stabilit cu certitudine că inculpatul l-a indus în eroare pe reprezentantul părții civile în momentul în care i-a vândut o serie de mijloace fixe, ascunzându-i faptul că acestea erau gajate în favoarea altei societăți, iar terenul în suprafață de 4 ha. nu putea face obiectul acestei vânzări.

A fost însă apreciat ca fondat apelul Parchetului de pe lângă Tribunalul Olt motiv pentru care s-a desființat sentința în parte, a fost înlăturată mențiunea privind obligarea inculpatului la plata sumei de 8000 lei către partea civilă N.I. dispunându-se însă ca suma să fie restituită lui N.I. –

dată fiind calitatea sa de denunțator – în temeiul dispozițiilor art. 255 alin. (5) C. pen.

Notă: decizia a devenit definitivă în urma soluționării recursului, prin decizia penală nr. 3423/2008 a Î.C.C.J.

Infracțiunea de spălare a banilor. Art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002. Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție. Art. 17 lit. e) din Legea nr. 78/2000

1. Potrivit prevederilor art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002, constituie infracțiunea de spălare a banilor, dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni. În raport cu prevederile menționate, pentru existența infracțiunii de spălare a banilor este necesar să se stabilească, pe baza probelor certe, că bunurile dobândite, deținute sau folosite provin din săvârșirea de infracțiuni și că autorul cunoștea această împrejurare, nefiind suficientă simpla constatare că cel de la care bunurile au fost dobândite este cercetat pentru săvârșirea de infracțiuni, iar autorul cunoștea această din urmă împrejurare.

2. Conform art. 17 lit. e) din Legea nr. 78/2000, sunt în legătură directă cu infracțiunile de corupție sau cu infracțiunile asimilate acestora, infracțiunile de spălare a banilor, prevăzute în Legea nr. 656/2002, atunci când banii, bunurile sau alte valori provin din săvârșirea unei infracțiuni prevăzute în Secțiunile a 2-a și a 3-a din Legea nr. 78/2000, cum este infracțiunea de trafic de influență. În cazul banilor, al bunurilor sau al altor valori provenite din săvârșirea infracțiunii de trafic de influență, prevederile art. 17 lit. e) din Legea nr. 78/2000 nu pot fi reținute în sarcina subiectului activ al infracțiunii de trafic de influență, întrucât, în cazul acestor prevederi, subiectul activ al infracțiunii de trafic de influență nu poate fi același cu subiectul activ al infracțiunii de spălare a banilor.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 3615 din 5 iulie 2007

Prin sentința penală nr. 575 din 17 octombrie 2006 a Tribunalului Satu Mare a fost condamnat inculpatul Ț.V. la 2 ani și 8 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de influență prevăzută în art. 257 C. pen. raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000 și 3 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de spălare a banilor prevăzută în art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 raportat la art. 17 lit. e) și art. 18 alin. (2) din Legea nr. 78/2000.

În baza art. 33 lit. a) și art. 34 alin. (1) lit. b) C. pen. s-a dispus ca inculpatul să execute pedeapsa rezultantă de 3 ani închisoare.

Prima instanță a reținut că, în dosarul nr. 458/P/2004, martorul denunțator C.G. - administrator la societatea comercială M. - a fost cercetat de Parchetul de pe lângă Tribunalul Satu Mare pentru săvârșirea infracțiunilor de evaziune fiscală și spălare a banilor.

După sesizare, Parchetul de pe lângă Tribunalul Satu Mare, în cursul lunii decembrie 2004, i-a transmis denunțatorului C.G. o citație.

Pentru a cunoaște motivul pentru care a fost chemat la parchet, denunțatorul a apelat la martorul S.I., care, după ce a aflat problemele pe care le are denunțatorul, s-a oferit să-l pună în legătură cu inculpatul Ț.V., știind că acesta are cunoștințe pe lângă diverse autorități și s-ar putea să-i rezolve problemele în care este cercetat.

La scurt timp, în cursul aceleiași luni - decembrie 2004 - denunțatorul C.G. s-a întâlnit cu inculpatul Ț.V., ocazie cu care i-a arătat actele întocmite de Garda Financiară, de Direcția Generală a Finanțelor Publice, precum și invitațiile primite, inclusiv citația emisă de Parchetul de pe lângă Tribunalul Satu Mare. Cu acea ocazie, inculpatul a afirmat că problemele sunt destul de grave, dar s-ar putea rezolva, însă costă mult, indicându-i suma de 50.000 de euro. Inculpatul i-a spus că are cunoștințe la Parchetul de pe lângă Tribunalul Satu Mare, a fost coleg de liceu cu mai mulți procurori și cunoaște comisari ai Gărzii Financiare, inspecți ai Direcției Generale a Finanțelor Publice, prin intermediul cărora și asupra cărora are influență, precum și că poate rezolva încetarea controlului în mod favorabil pentru denunțator.

Au convenit să-i dea inculpatului 40.000 de euro, plătiți în două tranșe - prima sumă de 20.000 RON la 25 decembrie 2004, iar a doua zi 60.000 RON și, respectiv, 20.000 de euro.

După primirea banilor, inculpatul, împreună cu martorul denunțator, au fost în mai multe rânduri atât la poliție, cât și la Direcția Generală a Finanțelor Publice, unde inculpatul Ț.V. a discutat cu mai mulți funcționari ai acestei instituții.

În prima decadă a lunii ianuarie 2005, inculpatul și martorul denunțator s-au prezentat la cabinetul avocatului D.L. în vederea angajării unui avocat, întrucât nici cercetările penale și nici controalele financiare nu se finalizau și nu duceau la o concluzie favorabilă pentru martorul denunțator.

La îndemnul avocatului, martorul denunțator C.G., la 21 ianuarie 2005, a depus autodenunțul la Parchetul Național Anticorupție - Biroul teritorial Satu Mare.

Tot în cursul lunii ianuarie 2005, inculpatul i-a restituit martorului denunțator, în două tranșe, suma de 20.000 de euro - respectiv 8.000 de euro, prin intermediul avocatului D.L. și 12.000 de euro ulterior - rămânând nerestituită suma de 20.000 de euro.

Potrivit art. 257 C. pen., primirea de bani săvârșită de către o persoană care lasă să creadă că are influență asupra unor funcționari pentru a-i determina să facă ori să nu facă un act ce intră în atribuțiile de serviciu constituie infracțiunea de trafic de influență.

Raportat la situația de fapt așa cum a fost descrisă mai sus, recunoscută de inculpat, confirmată de martorii audiați atât în faza de urmărire penală, cât și în fața instanței, precum și în baza celorlalte probe administrate, instanța a constatat că fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de trafic de influență.

Reținând vinovăția inculpatului, instanța, în baza art. 257 C. pen. raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, l-a condamnat pe inculpat la o pedeapsă de 2 ani și 8 luni închisoare.

Inculpatul a avut cunoștința de faptul că banii primiți de la martorul denunțator C.G. provin din activitatea ilicită a acestuia în administrarea societății comerciale M. Inculpatul a cunoscut rezultatul cercetărilor și învinuirile aduse administratorului C.G. atât din convorbirile avute cu acesta, cât și din actele pe care le-a studiat în urma prezentării lor de către denunțatorul C.G.

Potrivit art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002, dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni, constituie infracțiunea de spălare a banilor și se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 12 ani, iar potrivit art. 17 lit. e) din Legea nr. 78/2000, infracțiunea de spălare de bani, atunci când banii provin din săvârșirea unei infracțiuni prevăzute în Secțiunea a 2-a din Legea nr. 78/2000, este infracțiune în legătură directă cu infracțiunea de corupție, iar potrivit art. 18 alin. (2), se sancționează cu pedeapsa prevăzută în Legea nr. 656/2002 al cărei maxim se majorează cu 3 ani.

În consecință, prima instanță a reținut că fapta inculpatului de a pretinde și primi bani, cunoscând că aceștia provin din săvârșirea unor infracțiuni, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de spălare a banilor.

Împotriva acestei hotărâri au declarat apel procurorul și inculpatul, ambii solicitând, între altele, reținerea în favoarea inculpatului a dispozițiilor art. 19 din Legea nr. 682/2002.

Curtea de Apel Oradea, prin decizia penală nr. 25 din 13 februarie 2007, a admis apelurile declarate de procuror și inculpat, a desființat în parte sentința penală apelată și, rejudecând, a descontopit pedeapsa rezultantă de 3 ani închisoare în pedepsele componente, a făcut aplicarea dispozițiilor art. 19 din Legea nr. 682/2002 și a redus pedeapsa aplicată inculpatului în baza art. 257 C. pen. raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000 de la 2 ani și 8 luni

închisoare la 2 ani închisoare, iar pedeapsa aplicată în baza art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002, de la 3 ani închisoare la 2 ani închisoare.

În baza art. 33 lit. a) și 34 alin. (1) lit. b) C. pen. a aplicat inculpatului pedeapsa cea mai grea de 2 ani închisoare.

Împotriva deciziei penale nr. 25 din 13 februarie 2007 a Curții de Apel Oradea a declarat recurs inculpatul criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie. Astfel, inculpatul a arătat, între altele, că în mod greșit s-a dispus condamnarea sa pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 raportat la art. 17 lit. e) și art. 18 alin. (2) din Legea nr. 78/2000, întrucât nu s-a făcut dovada că a cunoscut împrejurarea că suma de bani pe care a primit-o provenea din săvârșirea de infracțiuni de către cel care i-a remis-o.

Inculpatul și-a întemeiat recursul, între altele, pe dispozițiile art. 385⁹ alin. (1) pct. 18 C. proc. pen. și a solicitat achitarea sa în baza art. 11 pct. 2 lit. a) raportat la art. 10 alin. (1) lit. d) C. proc. pen. pentru săvârșirea infracțiunii de spălare a banilor.

Înalta Curte de Casație și Justiție constată că este întemeiată critica referitoare la greșita condamnare a inculpatului pentru infracțiunea de spălare a banilor.

Potrivit rechizitoriului, inculpatul a fost trimis în judecată și pentru fapta constând în aceea că „a dobândit și folosit bunuri, a efectuat plăți în interes personal, cu sume de bani provenite din săvârșirea infracțiunilor de trafic de influență.”

Fapta este descrisă la fel și în partea expozitivă a rechizitoriului.

Potrivit aceluiași rechizitoriu, această faptă a fost încadrată în infracțiunea de spălare a banilor prevăzută în art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 raportat la art. 17 lit. e) din Legea nr. 78/2000.

În cursul cercetării judecătorești, inculpatul a fost ascultat cu referire la fapta descrisă în actul de sesizare.

Din examinarea încheierii de dezbateri din 30 august 2005 nu rezultă că reprezentantul Ministerului Public ori instanța ar fi pus în discuție alte aspecte legate de infracțiunea de spălare a banilor decât cele din rechizitoriu.

Prin sentință, prima instanță a reținut că fapta care constituie infracțiunea de spălare a banilor constă în aceea că, pe de o parte, „inculpatul a avut cunoștință de faptul că banii primiți de la martorul denunțator provin din activitatea ilicită a acestuia în administrarea firmei”, iar pe de altă parte că „fapta inculpatului de a pretinde și primi bani cunoscând că aceștia provin din săvârșirea unor infracțiuni întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de spălare de bani.”

Se constată că, în timp ce prin rechizitoriu inculpatul a fost trimis în judecată pentru fapta constând în aceea că „a dobândit și folosit bunuri, a efectuat plăți în interes personal, cu sume de bani provenite din săvârșirea infracțiunilor de trafic de influență” acesta a fost condamnat de instanță pentru fapta constând în aceea că, pe de o parte, „a avut cunoștință de faptul că banii primiți de la martorul denunțator provin din activitatea ilicită a acestuia în administrarea firmei”, iar pe de altă parte că „a pretins și primit bani cunoscând că aceștia provin din săvârșirea unor infracțiuni.”

Fapta inculpatului, astfel cum rezultă din probele administrate, nu realizează elementele constitutive ale infracțiunii de spălare a banilor, nici în modalitatea expusă în rechizitoriu, și nici în cea descrisă în sentință.

În esență, acestuia i se impută că din suma de 40.000 de euro primită de la denunțator pentru traficul de influență, după ce a restituit acestuia 20.000 de euro, din restul de 20.000 de euro nerestituiți și-a cumpărat mai multe bunuri (computer personal, cameră video digitală, schiuri etc.) și a făcut 2 depuneri în conturi: 30.500 RON, respectiv, 26.700 RON. Asupra depozitelor și conturilor bancare ale inculpatului și asupra bunurilor mobile ale acestuia s-au instituit măsuri asigurătorii.

Probele administrate nu au relevat că inculpatul ar fi efectuat depunerile de bani sau achiziționarea bunurilor pe numele altor persoane.

În luna mai 2002 a fost adoptată Legea nr. 263/2002 pentru ratificarea Convenției europene privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, încheiată la Strasbourg la 8 noiembrie 1990.

Ulterior, în luna decembrie 2002, a fost publicată Legea nr. 656/2002 care, în art. 23, incriminează fapte sub denumirea de „infracțiunea de spălare a banilor” (prin care a fost abrogată și Legea nr. 21/1999).

În ambele acte normative sunt definiții pentru noțiunile folosite în materia infracțiunii de spălare a banilor (art. 6 din Legea nr. 263/2002 și art. 1 din Legea nr. 656/2002).

Fapta inculpatului, menționată anterior - și pentru care a fost trimis în judecată - exclude incidența art. 23 alin. (1) lit. a) și b) din această lege, nefiind relevate aspecte care să justifice intenția acestuia de ascundere sau disimulare a originii ilicite a bunurilor.

Incriminarea din art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002 răspunde cerințelor art. 6 paragraf 1 lit. c) din Convenția europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, încheiată la Strasbourg la 8 noiembrie 1990.

Potrivit art. 6 paragraf 1 lit. c) din Convenție, fiecare stat adoptă măsurile pentru incriminarea, între altele, a faptei constând în „achiziționarea,

deținerea sau folosirea bunurilor despre care cel care le achiziționează, le deține sau le folosește știe, în momentul dobândirii lor, că acestea constituie produse.”

Prin „produs” se înțelege orice avantaj economic obținut din infracțiuni (art. 1 lit. a din Convenție); „bun” poate fi un bun de orice natură, corporal sau necorporal, mobil sau imobil etc. (art. 1 lit. b din Convenție).

Infracțiunea de spălare a banilor este o infracțiune aflată în conexiune cu o „infracțiune principală” în sensul art. 1 lit. e) din Convenție, adică orice infracțiune în urma căreia produsele sunt rezultate și susceptibile de a deveni obiectul unei infracțiuni de spălare a banilor.

În lipsa unor probe certe, simpla constatare că, la data faptelor săvârșite de inculpat, denunțatorul (administrator la o societate cu răspundere limitată având ca obiect principal de activitate prestări de servicii în construcții) era cercetat pentru infracțiunile de evaziune fiscală și spălare a banilor constând în aceea - potrivit rechizitoriului - că „ar fi cauzat un prejudiciu bugetului de stat de 1.341.557,3255 RON, prin majorarea fictivă a cheltuielilor societății” nu poate justifica concluzia că banii primiți de către acesta sunt dintre cei obținuți prin infracțiunile pretins a fi fost săvârșite de denunțator.

Nici cunoașterea de către inculpat a împrejurării că denunțatorul era în curs de cercetare penală pentru infracțiunile menționate nu este de natură a justifica reținerea în sarcina acestuia a intenției de a primi, pentru traficul de influență, sume de bani din cele obținute de denunțator din infracțiunile pretins a fi fost săvârșite de acesta.

Or, probele administrate dovedesc cert numai faptul că inculpatul, cu titlu de răsplată pentru traficul de influență - faptă necontestată de acesta - a solicitat o sumă de bani, din care în final a primit efectiv suma de 40.000 de euro.

Așa cum rezultă din textul art. 6 din Convenție, fapta de spălare a banilor are ca element subiectiv numai intenția („atunci când sunt comise cu intenție”), la care se adaugă condiția ca infractorul să „știe, în momentul dobândirii lor, că acestea constituie produse” (art. 6 paragraf 1 lit. c).

În cauză, aceasta presupune dovedirea prin probe certe că inculpatul, în momentul primirii sumelor de bani, știa că acei bani provin din infracțiuni săvârșite de denunțator, nefiind admisibile prezumții.

Trimiterea la textul art. 17 lit. e) din Legea nr. 78/2000, astfel cum rezultă din încadrarea juridică dată faptelor prin rechizitoriu, este legată de fapta descrisă în actul de sesizare - „a dobândit și folosit bunuri, a efectuat plăți în interes personal, cu sume de bani provenite din săvârșirea infracțiunilor de trafic de influență” - deoarece, potrivit textului art. 17 lit. e), sunt în legătură directă cu infracțiunile de corupție sau cu infracțiunile

asimilate acestora, infracțiunile de spălare a banilor atunci când banii, bunurile sau alte valori provin din săvârșirea unei infracțiuni prevăzute în Secțiunile a 2-a și a 3-a, la Secțiunea a 2-a figurând și infracțiunea de trafic de influență.

În această ipoteză, însă, subiectul activ al infracțiunii de trafic de influență nu poate fi același cu cel al infracțiunii de spălare a banilor.

În consecință, sub acest aspect, hotărârile pronunțate în cauză sunt supuse casării în baza dispozițiilor art. 385⁹ alin. (1) pct. 18 C. proc. pen.

Față de considerentele ce preced, în temeiul art. 385¹⁵ pct. 2 lit. d) C. proc. pen., recursul declarat de inculpat a fost admis, atât decizia atacată, cât și sentința penală nr. 575 din 17 octombrie 2006 au fost casate în parte și, rejudecând, Înalta Curte de Casație și Justiție a descontopit pedeapsa rezultantă de 2 ani închisoare și a repus în individualitatea lor pedepsele componente și, în baza art. 11 pct. 2 lit. a) raportat la art. 10 alin. (1) lit. d) C. proc. pen., a achitat pe inculpat pentru săvârșirea infracțiunii de spălare a banilor, prevăzută în art. 23 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 656/2002.

Evaziune fiscală. Cauză de reducere a pedepsei

Potrivit prevederilor art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005, în cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală, dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, învinuitul sau inculpatul acoperă integral prejudiciul cauzat, limitele pedepsei prevăzute de lege pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate. În raport cu aceste prevederi, nu poate beneficia de cauza de reducere a pedepsei prevăzută în art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241/2005 inculpatul care nu a acoperit prejudiciul, contestându-l sub aspectul cuantumului.

I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 2342 din 2 mai 2007

Prin sentința penală nr. 226 din 26 octombrie 2005, Tribunalul Buzău a condamnat pe inculpatul C.V. și pe inculpata C.V., între altele, pentru săvârșirea, în cursul anului 2003, a infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută în art. 11 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 87/1994, cu aplicarea art. 41 alin. (2) și art. 13 C. pen.

Curtea de Apel Ploiești, prin decizia nr. 187 din 12 iunie 2006, a respins, ca nefondate, apelurile declarate de inculpați.

Recursurile declarate de inculpați, prin care au solicitat să se aplice, în baza art. 13 C. pen., ca lege mai favorabilă, art. 9 și art. 10 din Legea nr. 241/2005, sunt nefondate.

Înalta Curte de Casație și Justiție constată că cererea inculpaților recurenți cu privire la individualizarea pedepselor pentru infracțiunile de evaziune fiscală, potrivit Legii nr. 241/2005, ca fiind legea mai favorabilă, este lipsită de justificare legală.

Astfel, potrivit art. 10 alin. (1) din Legea nr. 241 din 15 iulie 2005, intrată în vigoare la 26 august 2005, la 30 zile de la publicarea în Monitorul Oficial nr. 672 din 27 iulie 2005, în cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală, dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, învinuitul sau inculpatul acoperă integral prejudiciul cauzat, limitele pedepsei prevăzute de lege pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate.

Acestea fiind dispozițiile textului invocat în apărare de recurenții inculpați, ca fiind legea mai favorabilă, și cum inculpații nu numai că nu au acoperit prejudiciul, dar îl și contestă, în special sub aspectul cuantumului,

rezultă că în mod corect și legal ambele instanțe nu au făcut aplicarea Legii nr. 241/2005, în speță nefiind îndeplinite cerințele acestui act normativ.

Față de considerentele ce preced, recursul declarat de inculpatul C.V. a fost respins, fiind admis recursul declarat de inculpata C.V. numai cu privire la individualizarea judiciară a pedepsei aplicate.